Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1169 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1887 (Ն. Տ.) 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1887 21 ՐԷՊԻՒ ԷՒՎԷԼ 1305

20 ՓԱՐԱ (ՇՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

[illegible]
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան–խան
[illegible] غلطه ده نورادونکیان خانده
غزته سی اداره خانه سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galatas
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՇՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան դահեկան արծաթ 160
Վեցամսեայ » » 80
Եռամսեայ » » 40
Գաւառաց տարեկան » » 240
վեցամսեայ » » 120
Արտասահման տարեկան ֆրանք 56
» վեցամսեայ » 28
Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է.
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր.

Les annonces sont reçue
AU BUREAU DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ազգային իշխանութիւնն անկերպարան և կազմալուծեալ վիճակի մը մէջ կը շարունակէ մնալ. Հրաժարեալ Ս. Պատրիարք Հօր գործէ քաշուելուն առթիւ ամէն կողմերէ ցաւակցական գրեր կը հասնին, որք կը յայտնեն կատարեալ համակրութիւն Ն. Ամենապատուութեան ուղիղ և պատշաճ ընթացքին. Բայց շատ յոյս կայ թէ այս վիճակ երկար չպիտի տեւէ. Նախարարաց խորհրդոյն կողմէ կարգեալ յանձնաժողովը աւարտեց իւր աշխատութիւն, և ի մօտոյ Կայս. Կառավարութիւնը պիտի տայ վերջնական որոշում մը, որ աներկբայ ենք թէ վ. ևս. Սուլթաններէն շնորհեալ դարաւոր առանձնաշնորհմանց համաձայն պիտի լինի ըստ ամենայնի.

Ի բացակայութեան Նորընտիր Քաղաքական Ժողովոյ, որոյ ընտրութեան կերպին նկատմամբ յարուցուած առարկութիւնը Պատրիարքական հրաժարի պատճառներէն մին է, Կրօնական Ժողովը կը ջանայ մասամբ դարմանել անիշխանութեան չարիքներն, և կեդրոնական ու գաւառական խնդիրներ կը տնօրինէ գովելի փութաջանութեամբ. Իւր ջանից ամէն կողմէ աջակցութիւն ակնկալելու կատարեալ իրաւունք ունի Կրօն. Ժողովը. Բայց կը ցաւինք որ այս ճշմարտութիւն ըստ բաւականին հասկցուած չէ. Եկեղեցականաց ոմանց,—որք իրենց դիրքով կրնան օրինակ լինել իրենց դասուն,—առաջարկեալ պաշտօններէ խոյս տալն հաստատութիւն կուտայ մեր այս դիտողութեան. Օրինակի համար, Գեր. Վահրամ Եպիսկոպոս Մանկունի խոյս կուտայ Կարնոյ Առաջնորդութենէն. Այս Եպիսկոպոս այնպիսի հայաշատ գաւառի մը մէջ յոյժ օգտակար ծառայութիւն կրնայ մատուցանել Ազգին և Եկեղեցւոյն. Էջմիածնի մէջ վարած պաշտօնով, Ն. Գերապատուութիւն ի մօտոյ ծանօթացած է Հայաբնակ երկրի վիճակին ու պէտքերուն. Գործելու տարիքին մէջ է, և հիւանդ չէ. Կարնոյ Ժողովուրդն օրինաւոր ընտրութեամբ մը կոչած է զինք. Բայց Վահրամ Եպիսկոպոս կը մերժէ. Պատճառ. —«Որովհետեւ Կարնոյ Թեմն ունի իւր վիճակաւոր Առաջնորդ, և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ օրէնքը չի ներեր որ Թեմի մը Առաջնորդն ողջ եղած ատեն ուրիշ մը Առաջնորդ լինի նոյն Թեմին»: Այսպէս կ'իրաւաբանէ Գեր. Վահրամ Եպիսկոպոս, որ Հայրապետութեան կեդրոնէն վերադառնալուն առթիւ, Հայ Եկեղեցւոյ օրինաց վրայ իւր վարդապետական կարծիքներն հաղորդելու փութեռանդն յօժարամտութիւն մը կը ցուցնէ ի դէպս և մինչեւ իսկ յանդէպս. Ներուի մեզ դիտել տալ՝ նախ և առաջ՝ թէ յանուն Հայ Եկեղեցւոյ օրինաց արտայայտեալ այս հանդիսաւոր տարաձայնութիւնք շատ ծիծաղելի դերք մը կուտան մեզ . . . Բարեբաղդաբար, —կամ դժբաղդաբար,— Տ. Վահրամ Եպիսկոպոսի առարկութիւնը Կարնոյ Առաջնորդութեան հետ վերաբերութիւն չունի. Արդարեւ, Թեմի մը վրայ ձեռնադրեալ Առաջնորդ մը կեցած ատեն ուրիշ մը նոյն Թեմի վրայ Առաջնորդ ձեռնադրել ընդհանուր սկզբամբ անհամաձայն է Եկեղեցւոյ կանոնաց. Բայց Կարնեցիք չեն խնդրեր որ վարդապետ մը իրենց Թեմին վրայ Եպիսկոպոս ձեռնադրուի. Ամէն Եպիսկոպոս Թեմական Առաջնորդ չէ. Եթէ Եպիսկոպոս մը չի կրնար Թեմ մը կառավարել կոչուիլ երբ Թեմական Առաջնորդն ո՛և է պատճառաւ պաշտօնէ դադարեալ կը մնայ, ընդէ՞ր ուրեմն Եկեղեցին ունի «Դրան Եպիսկոպոսներ»: Այս անթեմ Եպիսկոպոսներ սահմանուած են ի վաղուց անտի՝ Հայրապետին տնօրինութեան ներքեւ գործածուելու համար, ուր բացառիկ պէտքեր կը կոչեն զանոնք. Տ. Վահրամ Եպիսկոպոս Թեմական Առաջնորդ մը չէ որուն կը հրամայուի թողուլ իւր Թեմ և երթալ հովուել ուրիշ Թեմ մը. Ն. Գերապատուութիւն անթեմ Եպիսկոպոս մ'է, բացառիկ պաշտօններու համար, և ներկայ պարագայից մէջ բացառիկ պաշտօն մ'է Կարնոյ Առաջնորդութիւնն. Հայրապետը Կարնոյ Առաջնորդը կոչած է զայն՝ յօգուտ Եկեղեցւոյ. Իւր գիտութեամբ և հաւանութեամբ թափուր թողուած է Կարնոյ Թեմը. Եւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքն, Էջմիածնի Հայրապետէն ունեցած փոխանորդական իշխանութեամբն, և տեղւոյն Ժողովրդեան հրաւիրմամբ, պարտ կը դնէ Վահրամ Եպիսկոպոսին վրայ՝ երթալ հովուել Կարնոյ Ժողովուրդը. Մերժելով զայս հրաւէր, Ն. Գերապատուութիւն ո՛չ միայն Եկեղեցւոյ օրէնքը պաշտպանած չի լինիր, այլ և Կաթողիկոսին և իւր փոխանորդին տնօրինութեան դէմ գործելով, անշուշտ ոտնակոխ կ'ընէ եկեղեցական օրէնքն, որոյ առաջին յօդուածն է եկեղեցական կարգապահութիւն և հնազանդութիւն.

Եթէ Տ. Վահրամ Եպիսկոպոսի հռչակած վարդապետութիւնն իւր տրամաբանական հետեւութեանց տարուի, Սահմանադրութիւնը դադրեցնել հարկ կը լինի. Եթէ Թեմ մը չի կրնար կառավարուիլ բայց եթէ իւր վիճակաւոր Առաջնորդին ձեռամբ, ուրեմն Առաջնորդ մը պաշտօնանկ չի կրնար լինել, ուրեմն գաւառացի Ժողովուրդ մը չի կրնար բողոք բառնալ իւր Առաջնորդին դէմ, ուրեմն Եկեղեցւոյ բարձրագոյն պաշտօններու կոչուած Առաջնորդաց տեղ նորեր չեն կրնար ընտրուիլ, և ն. և ն. Ընդէ՞ր ուրեմն Տ. Վահրամ Եպիսկոպոսի «հոգեւոր ծնողն», Տ. Գէորգ Կաթողիկոս, իւր թողած Պրուսայի Թեմին վրայ Նոր Եպիսկոպոս մը ձեռնադրեց. ընդէ՞ր՝ ի կենդանութեան Տ. Յարութիւն Պատրիարքի՝ Կարնոյ պաշտօնաւոր Առաջնորդին՝ Տ. Օրմանեան վարդապետ ձեռնադրեցաւ Կարնոյ Եպիսկոպոս, և ն. Բայց աւելորդ է օրինակներ բազմապատկել. Շատ կը կասկածինք թէ այսպիսի պարագայից մէջ Եկեղեցւոյ օրէնքին կրթողներու նպատակն աւելի պատրուակ մը հնարել է պաշտօնէ խոյս տալու համար, քան պաշտպանել Եկեղեցւոյ օրէնքը. Կը փափաքէինք, և տակաւին կը փափաքինք, որ այսանց կարգին մէջ չգտնուի Տ. Վահրամ Եպիսկոպոս, որ Ազգին և Եկեղեցւոյն օգտակար լինելու չափ կարողութիւն և անշուշտ յօժարութիւն ալ ունի.

Սրուանձտեանց Գեր. Տ. Գարեգին Եպիսկոպոսի Մշոյ Առաջնորդութիւնն և հռչակաւոր Ս. Կարապետի վանահայրութիւնը մերժելն ևս, նոյն դիտողութիւնները կը ներշնչէ մեզ. Համարում ունինք Սրուանձտեանցի վրայ, և լիայոյս ենք թէ իւր գրական յաջողութեանց չափ վարչական յաջողութիւններ ևս կրնայ ցոյց տալ իւր հովուական պաշտօններու մէջ. Ինք արդարեւ Տրապիզոնի վիճակաւոր Առաջնորդն է, և բաղդատմամբ Տրապիզոնի հանդարտ վիճակին, Մշոյ և իւր Վանուց հովուական հոգերը շատ ծանր են. Բայց «որուն աւելի տրուած է՝ աւելի կը պահանջուի ի նմանէ», ըստ տէրունական պատուէրին. Գործունեայ եկեղեցականի մը համար, Հայաստանի կեդրոնին մէջ, ի Մուշ, շատ աւելի հանրօգուտ գործ կայ ընելու քան ի Տրապիզոն, որ համեմատաբար սահմանափակ ասպարէզ մ'է, և ուր Ժողովուրդը Մշոյ Ժողովրդեան և Ս. Կարապետի Վանքին չափ կարօտ չէն Սրուանձտեանց Եպիսկոպոսի հոգածու աշխատութեան. Իւր գրական և հնագիտական ճաշակներուն համար իսկ Սրուանձտեանց աւելի ճարակ կրնայ գտնել ի Տարօն քան Պոնտոսի եզերքը. Թէ՛ իւր օգտին համար եւ թէ Մշոյ օգտին համար, ինչպէս և եկեղեցական կարգապահութեան բարի օրինակ մ'ընծայելու համար, պէտք է որ Գեր. Սրուանձտեանց չյամառի իւր մերժման վրայ.

Այլ Կարնոյ և Մշոյ առաջնորդական խնդիրներուն հետ բաղդատմամբ անհամեմատ ծանր են Իզմիրէ եկած լուրերն, որոց ընթերցողք տեղեկացան մեր վերջին թիւերով, և որք գերեզմանատան գայթակղելի խնդրոյն ևս քան զեւս ծանր հանգամանք մը առած են. Այս տխուր նիւթերու մէջ ներշնչած ցաւն եթէ բան մը կրնայ փարատել մը մեղմել, այն ալ թշուառութեան օգնելու ազնիւ ջանքն է զոր կը տեսնենք Ուլնիոյ կողմ. Առատագութ Ինքնակալին բարերարութիւնները վայելեցին Զէյթունցիք, տնօրինութեամբ Ներքին գործոց վեհանձն Նախարարին, և յոյս մեծ ունինք թէ այս թշուառ հրկիզելոց բազմակարօտ վիճակը, ձմրան պատճառաւ առաւել ևս դառնացեալ, յետ այսօրիկ ևս առարկայ պիտի լինի Կայս. Կառավարութեան բարեգութ հոգածութեան. Ազգային Նպաստահաւաք Յանձնաժողովն ալ, որ կայ. Կառավարութեան հովանւոյն ներքեւ կը ճգնի վերաշինել Զէյթունցւոց եկեղեցիներն և այլ կալուածներն, ըստ կարի կ'աշխատի Կայս. Կառավարութեան բարի դիտաւորութիւնները դիւրացնել՝ միայն օգնութիւն մ'ընելով Տէրութեան այս դժբախտ հպատակներուն, որք ամէն բան կորուսած՝ գրեթէ ամէն բան կ'ակնկալեն հանրային նպաստէ. Շինութիւնք որք մէկ քանի հազար ոսկւոյ կարօտ են՝ քիչ քիչ յառաջ կը տարուին, և եթէ կառավարական և ազգային նպաստը շարունակուին, յուսալի է որ Զէյթունի աղետալի հրդեհին յառաջ բերած ծանր վնասները մասամբ դարմանուին, ի մեծ պատիւ Կայս. Կառավարութեան և անոնց որք անձնուիրաբար կ'աշխատին այս մարդասիրական նպատակաւ, թէ՛ աստ և թէ տեղւոյն վրայ.

Ռուսիոյ Հայոցմէն առնուած նորագոյն լուրն է թէ, ռուսական Հայաստանի մէջ զինուորագրութիւն սկսած է, և այս օրէնք Հայոց վրայ ևս ի գործ կը դրուի. Յայտնի է թէ ցարդ ռուս բանակին մէջ ծառայող հայ զինուորք կամովին մտած էին, և թէ այսուհետեւ հայ կամաւորներէ զատ ռուս բանակը պէտք է պարունակէ զինուորական նոր օրէնքին կիրառութեամբ առնուած հայ զինուորներ. Նոր դարուց մէջ, առաջին անգամն է որ Հայք զինուորական ծառայութեան կ'ենթարկուին պարտաւորիչ օրէնքով. Ցայսվայր առնուած տեղեկութեանց նայելով, զինուորագրութեան օրէնքը բաւական յաջողութեամբ գործադրուած է Կաւկասիոյ մէջ, և ի մասնաւորի Հայոց մէջ դժուարութեան չէ բախած.

Մեր վերջին երկու թիւերով հրատարակեցինք Բրոֆէսոր Վիէնչի ուշագրաւ մէկ յօդուածին թարգմանութիւնն, ուշագրաւ նիւթի մը վրայ, «Կրթական գործն ի Թրքական Հայաստան». Օսմ. Տէրութեան այս մասին մէջ հանրային կրթութեան ծաւալման համար Կայս. Կառավարութիւնը վարժարաններ կը բանայ գովելի փութաջանութեամբ. Բայց այդ ուղղութեամբ Հայոց ըրած ջանքերն ալ արժանի են Կայս. Կառավարութեան գնահատութեան, և ուրախ ենք որ արժանի եղած են նոյն իսկ օտարազգի գիտուններու նպաստաւոր տեսութեան. Ուսուցչապետ Վիէնչ Փրակայի Համալսարանին Տնօրէնն է, և Պոհեմիացի է, ազգաւ Չեխ. Հանրածանօթ աշխարհագիր Պ. Քիբերդի կողմէ Հայաստան ղրկուած էր՝ Քիբերդեան քարտէսին պակասները լրացնելու և հնութիւններ խուզարկելու, և իւր աշխատութեանց օգտաշատ արդիւնքը կը տեսնուի Հայաստանի Քիբերդեան նոր և ընդարձակ քարտէսին վրայ, որ արդէն երրորդ տպագրութեան հասած է, (թէեւ խիստ քիչ Հայեր հետաքրքրութիւն ունեցած են զայն մ'ունենալու). Բրոֆ. Վիէնչ մեր գաւառները պտըտած է լոկ իբրեւ մարդասէր և իբրեւ յառաջդիմասէր անհատ մը, և գոհացուցիչ է որ եղած կրթական ջանից վրայ նպաստաւոր համարում մ'ունեցած է. Մեք որ ի պաշտօնէ հարկին չենք խնայեր քննադատութիւնն, աւելորդ չդատեցինք արձանագրել Բրոֆ. Վիէնչի նպաստաւոր վկայութիւնն, այն ակնկալութեամբ թէ այս՝ համակիր գնահատութիւնք ազգային յառաջդիմութեան և իմացական զարգացման աշխատաւորներուն խրախոյս պիտի լինին կրկնապատկելու իրենց ջանքերն ու զոհողութիւններն, և մեր գաւառացի հայրենակիցներն ալ պիտի մղեն իրաւամբ արժանի հանդիսանալու այս քաջալերական գնահատութեանց.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ԶՕՐԱԺՈՂՈՎ

Ռուսական լրագրաց տուած տեղեկութեանց նայելով, Կաւկասիոյ Ժողովուրդը մեծ ուրախութիւն կը յայտնէ զօրաժողովի առթիւ, եւ մինչեւ իսկ Կաւկասիոյ պատերազմասէր ազգերն երախտագիտութիւն կը մատուցանեն Կայսեր, որ բարեհաճած է իրենց անհնարելի զբաղումը—պատերազմական արհեստն—վերադարձնել իրենց՝ այս նոր տնօրինութեամբ. Եւ իբր ապացոյց այդ խրախութեան, Կաւկաս կէս-պաշտօնական լրագիրն յառաջ կը բերէ Դոնտուկով-Կորսակով Իշխանի հեռագիրն, ուղղեալ առ Նախարարն պատերազմական գործոց.

«Թերեքի Նահանգապետն Նոյեմբեր 20 թուականաւ կը հեռագրէ. «Զօրաժողովն սկսած է արդէն. Շատ անձինք կը փափաքին զինուոր գրուիլ առանց վիճակ ձգուելու. Ժողովուրդը մեծ համակրութեամբ կը վերաբերի դէպի կատարուող խրախութիւն և խնջոյք մը պատրաստեց ի պատիւ Նորընտիր զօրաց. Խնջոյքի ժամանակ Ժողովուրդը խորին շնորհակալութիւն մատոյց Թագաւոր Կայսեր, միեւնոյն ժամանակ յայտնելով ջերմ պատրաստութիւն խմբովին դիմելու դէպի զինուորական ծառայութիւն, երբ Ն. Կ. Վեհափառութիւն հրամայէ.»

Սոյն հեռագիրը պատերազմական գործոց Նախարարի միջոցաւ ներկայացուելով Աղեքսանդր Կայսեր, Ն. Վեհափառութիւն իւր իսկ ձեռքով մակագրեց.

«Մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ ինձ այդ»:

Կաւկաս կը յաւելու թէ երկրին միւս գաւառաց մէջ ևս զօրաժողովը կատարուեցաւ առանց դժգոհութեան. Երեւանի, Աղեքսանդրապոլի եւ Նոր-Բայազիտի Ժողովուրդը մասնաւորապէս ջերմագին զգացմամբ վերաբերուած է զինուորագրութեան, եւ ուրախութեամբ դիմաւորած է Նորընտիր զօրքերն. Ամենուրեք խնջոյքներ կը պատրաստուին սոցա համար, եռանդալից խօսքեր կ'արտասանուին եւ բաժակներ կ'առաջարկուին Թագաւոր-Կայսեր կենաց. Երեւանի քաղաքային խորհուրդը բոլոր Նորընտիր զօրաց հացկերոյթի ծախքն իւր կը հոգայ. միեւնոյն նպատակի համար ևս Աղեքսանդրապոլցիք հանգանակութիւն բացած են.

Պ. ՍԱՏԻ ՔԱՌՆՕ

Ֆրանսական Հանրապետութեան Նոր Նախագահը, Պ. Սատի Քառնօ, ծնած է ի Լիմօժ 1837 օգոստ. 11 ին և հետեւապէս ծեր չէ Պ. Կրեվիի պէս. Իւր պապն է Ֆրանսիոյ յեղափոխական Ժողովոյն մեծանուն անդամն Կոմս Քառնօ, որ 1791 մարտ ամսուն մէջ, Վաղդէննի պատերազմական դաշտին վրայ պաշտօնանկ ըրաւ վատ զօրավարն՝ Կրատիէն և ինք անցնելով ի գլուխ Ֆրանսայի յեղափոխական բանակին վանեց դաշնակից Տէրութեանց բանակներն. Յետոյ, երբ Լըժանտր առաջարկեց ամբաստանութեան ենթարկել զայս դիւցազն, այն սուտ պատրուակաւ թէ Հանրապետութեան դէմ կը դաւադրէ, Ազգային Ժողովոյ մէջէն ինքն աղաղակեց. «Ո՛չ, չէք կրնար դատապարտել այն մարդն որ կազմակերպեց մեր բանակաց յաղթութիւնը»: Լըժանտրի առաջարկը մերժուեցաւ, եւ Քառնօ յաւէտ պահեց «Ֆրանսայի յաղթութեանց կազմակերպիչ» փառաւոր տիտղոսը. Տիրէքթուարի Վարչական Ժողովին անդամ եղաւ, Պառայի թշնամութեան նշաւակ դառնալով արտաքսուեցաւ իբրեւ միապետական, Գերմանիա փախաւ, հրատարակեց իւր արդարացումն, որով պարզեց իւր պաշտօնակցաց սխալներն, և պատճառ եղաւ անոնց տապալման. 1799 սեպտ.ին Ֆրանսա կանչուեցաւ և տրիբուն անուանեցաւ, հակառակեցաւ Պոնաբարդի ցկեանս Հիւպատոսութեան, և միակ անձն եղաւ՝ առաջին Կայսրութեան հաստատման դէմ քուէարկող. Բայց Պոնաբարդ ո՛չ նուազ վստահութիւն ունեցաւ անոր վրայ, և 1814ին նմա յանձնեց Անվերսի պաշտպան զօրաց հրամանատարութիւնը, զոր Քառնօ դիւցազնաբար պաշտպանեց ընդդէմ դաշնակից բանակաց ջախջախիչ զօրութեան, մինչեւ որ Պոնաբարդ ընկճեցաւ և Փարիզ անձնատուր եղաւ.

Լազառ Քառնօ, Կոմս Քառնօյի որդին և հայր Սատի Քառնօյի, եղաւ կրթական նախարար 1848ի յեղափոխութենէն ետքն, և երկիցս մերժելով յարգանք մատուցանել Նաբոլէոն Գ. Կայսեր, չկրցաւ անդամակցիլ Օրէնսդիր Ժողովոյն, որոյ անդամ ընտրուած էր Լիոնէ և Փարիզէ.

Պ. Սատի Քառնօ բազմարուեստեան ուսումնարանը մտաւ 1857ին, իբրեւ հինգերորդ աշակերտ, և յետոյ ճարտարագիտական ուսումնարանն իբրեւ առաջին աշակերտ. 1863ին եղաւ առաջնակարգ, և անուանեցաւ քաղաքային ճարտարագէտ. 1871 յունուարին եղաւ նահանգապետ Ստորին Սէնի, և արտասովոր պատուիրակ ի կազմակերպութիւն ազգային պաշտպանութեան Ստորին Սէնի, Էօռի և Քալվատոսի երեք նահանգներուն մէջ. 1871 փետր.ին Քօդ տ'Օռի Երեսփոխան ընտրեցաւ.

—)(7)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՌՆԷՍԴ ՖԷՏՕ

ՃԱԼԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Պ'տի ըսէի «այն որ իւր սիրած կնոջ համար կը կռուի ;» այլ չհամարձակեցայ և շարունակեցի.

—Այն որ կ'առանձնէ ամենէն պատուաւոր դասը, կնոջ մը համբոյր.

Թերեւս երբէք այս լեզուով խօսած չէին իւր հետ, երբէք ցոյց տուած չէին այսքան անկեղծ եւ այսքան եռանդուն անձնուիրութիւն մը. Խանդաղանաց եւ աղաչանաց շեշտով կը խօսէի իրեն. Զարմացեալ թուեցաւ.

—Կը ցաւիմ որ աւելի առաջ չճանչցայ զձեզ, ըսաւ.

Յետոյ, երկիւղախառն վստահութեամբ մը ջանաց սրտապնդել ինքզինքն.

—Արդեօք ի՞նչ կը խորհիք իմ վրաս, հարցուց.

Եւ ձեռներովը ծածկեց դէմքը.

—Ի՞նչ, ըսի աչերս խոնարհեցնելով. Կը խորհիմ թէ, կանանց մեծ մասին նման, աւելի ունկն դնելով ձեր սրտին քան ձեր դատողութեան, անարժան մարդու մը նուիրած էք ձեր սէրը.

Այս խօսքիս վրայ որում կ'սպասէր անշուշտ, ըշտապ ինձ նայեցաւ հպարտ դէմքով մը, եւ անհաւատալի ուժգնութեամբ գոչեց.

—Ի՞նչ կը կարծէք.

Հասկցայ թէ ի՞նչ կը փափաքէր, եւ իրեն հաճոյ լինելու համար, դիւրացուցի ստախօսութիւնն որում չէի հաւատար.

—Կը կարծեմ թէ իշխանին եւ ձեր միջեւ նամակներ փոխանակուած են որք գէշ մեկնուելով չարամիտ ունկնդիրներէ, կրնան կարծել տալ թէ հաճած էք իւր արժանիքէն աւելի պատուել զինքն.

—Ճիշդ է, ըսաւ.

Վերստին նայեցաւ ինձ. Կ'ուզէր հասկնալ թէ անկե՞ղծ եմ.

Հաւատաց.

—Իրեն և իմ միջեւ ուրիշ բան չկայ, յարեց, բայց եթէ իւր կողմանէ՝ սնափառութիւն, և իմ կողմանէ՝ վաղանցուկ թեթեւամտութիւն մը որ կրնար շատ հեռուն տանիլ զիս եթէ չզգուշանայի. Երեւոյթներն ինձ դէմ են. Չեմ որ չարաչար գործածեն այդ երեւոյթներն.

—Անշուշտ չարաչար պիտի գործածեն եթէ գործելու թոյլտուութիւն չտաք ինձ, պատասխանեցի. Ի լոյս կը ճանչեմ Դիւխեան իշխանն և կը հաւատամ թէ կարող է ի գործ դնել իւր ըրած սպառնալիքը. Իրիկուն մը, թերեւս իսկ այս իրիկուն, գլուխը գինիէն տաքցած, կրնայ իւր բարեկամաց հաղորդել ձեր նամակաց հատակոտորները. Պէտք չէ որ այս տեսակ բան մը տեղի ունենայ.

Կոմսուհին ձեռները կը գալարէր.

—Ի՞նչ ընելու է, ըսաւ.

—Հարկ եղած տեղեկութիւնները տալ ինձ որպէսզի արգիլեմ այս գործը.

—Տասն նամակի չափ ունենալու է, ըսաւ շիկնելով. Սեւ կաշիէ սրկղիկի մը մէջ են, իմ պատկերիս հետ զոր լուսանկարած է Ատամ-Սալոմոն, և ամենքն ի միասին կը գտնուին իւր արդուզարդի սնտուկին ներքնագոյն յատակին մէջ.

Այդքան մանրամասն տեղեկութիւնք ո՛չ տարակոյս չէին թողուր թէ կոմսուհին ինչ տեսակ յարաբերութիւններ ունէր իշխանին հետ. Այլ սիրտս այնքան յափշտակուած էր որ մի միայն կարեկից կը լինէի նմա.

—Գիտէ՞ք թէ ո՞ւր կը բնակի իշխանն, հարցուցի.

—Յ'Օդէլ Էնրէխիոլ.

—Շնորհակալ եմ. Հիմակ արտօնութիւն տուէք ինձ մեկնելու.

Այլ ձեռքէս բռնեց, եւ անձկութեամբ նայելով ինձ.

—Արդեօք մենամարտի՞ պիտի հրաւիրէք զնա.

—Եթէ այդ տեսակ միջոցաւ մը կարենայի նպատակիս հասնիլ, այս վայրկենիս իսկ կ'ուղղէի նմա մենամարտի հրաւէրը. Սակայն եթէ զիս սպաննէ, ձեր նամակները չէք ստանար, եւ եթէ ես սպաննեմ զնա, դարձեալ չէք ստանար. Նամակները կ'անցնին իշխանին ժառանգորդաց ձեռքն. Ես կը ձերբակալուիմ կամ կը հարկադրուիմ փախչիլ, եւ չեմ կրնար օգտակար լինել ձեզ. Ոչ. Այս փափուկ պարագայիս մէջ աւելի ճարպկութիւն պէտք է քան ոյժ, աւելի նրբամտութիւն քան բռնութիւն. Ամեն միջոցներ օրինաւոր են երբ ի գործ կը դրուին մարդու մը դէմ որ կ'ուզէ կատարել այսքան վատոգի գործ մը. Ապահով եմ թէ միջոց մը պիտի գտնեմ.

Տակաւին թոյլ չէր տար զիս.

—Անշուշտ, ըսաւ, պարկեշտ մարդ մ'էք և չէք ուզեր մատնել զիս, այնպէս չէ՞.

Այս տարակոյս նախատական էր ինձ համար, այլ կոմսուհին ա՛յնքան տխուր կացութեան մը մէջ կը գտնուէր որ ի սրտանց ներեցի նմա.

—Ի՞նչ շահ ունիմ այդպէս ընելու, պատասխանեցի.

ԺԷ

Կատարելապէս որոշած էի կարելի եղածն ընել Դիւխան իշխանին քովէն յափշտակելու համար կոմսուհւոյն նամակները. Սակայն չէի գիտեր ի՞նչ կերպով գործի սկսիլ. Որոշեցի նախ երթալ սենեակ մը բռնել Օդէլ Էնրէխիոլի մէջ. Բարեբաղդաբար պարապ սենեակ մը գտայ իշխանին բնակած յարկին մէջ. Իշխանին բնակարանը կը բաղկանար երեք սենեակէ. Ննջարան, դահլիճ, արդուզարդի սենեակ. Մինչդեռ օթեւանին սպասաւորներէն մին սնտուկս կը պարպէր, ճարպկութեամբ տեղեկութիւն առի իմ դրացւոյս սովորութեանց մասին. Այս սպասաւորն ոխ ունէր կարծեմ իշխանին դէմ, ամարդօրէն կշտամբուած լինելով անկէ. Ուստի սիրայօժար հաղորդեց ինչ որ գիտէր. Ծանոյց թէ իշխանն առաւօտուն դուրս կ'ելնէր լողարան երթալու համար, վերադարձին կը հագուէր եւ կը նախաճաշէր գետնայարկը, մասնաւոր սրահի մը մէջ. Միջօրէէն յետոյ կ'երթար կուգար ըստ իւր քմահաճոյից. Գրեթէ միշտ գինով էր. Հետեւաբար առաւօտուն միայն հաւանականութիւն կար ազատօրէն մտնելու իւր սենեակին.

Այս խորհուրդս յղանալուս պէս, վստահ եղայ ձեռնարկիս յաջողութեան վրայ. Մեր երկուքին սենեակներն իրարու միացած էին դուռով մը, որոյ բանալին օթեւանին տիրոջ քովն էր. Այդ բանալին չէի կրնար ձեռք անցունել. Ուրեմն ի՞նչպէս դուռը բանալու էր, առանց փականքին խորտակման հետք մը թողլու. Դուրս ելայ խորհելու համար. Կը խոստովանիմ թէ բնաւ խղճի խայթ չէի զգար. Ամենէն յոռի միջոցները լաւ կը թուէին ինձ, բաւ էր որ յաջողէի. Կոմսուհւոյն համար ընելիքս չէր կրնար ոճիր մը նկատուիլ. Բայց նոյն իսկ եթէ ոճիր մը գործել ալ հարկ ըլլար, կարծեմ թէ այդ պահուն ոչ մէկ բանի առջեւ պիտի կասէի.

ԺԸ

Նոյն երեկոյին կոմսուհւոյն օթեւանը գնացի. Սեղանէն նոր ելած էր. միայնակ էր, իւր զաւակները կը խաղային պարտէզին մէջ. Իբր հին ծանօթ մը ընդունեց զիս. Երկու ժամու չափ մնացի իւր քով, եւ այդ երկու ժամուց միջոցին բնաւ ակնարկութիւն չըրի ինձ ներշնչած հրայրքին. Այս բան թերեւս զարմացուց զինքն, որովհետեւ անշուշտ մակաբերած էր այդ հրայրքին գոյութիւնը. սակայն, այդպիսի ժամանակ մը, փափկութեան հակառակ կը գտնէի կանխաւ վարձատրուիլ իրմէ ի փոխարէն մատուցանելիք ծառայութեանս. Ինք միակ հոգ մ'ունէր. ինքզինքն արդարացնել. Պատմեց իւր կենաց բոլոր այն կէտերն որք կրնային աւելցնել իւր վրայ ունեցած համարումս. Անտիական հասակին մէջ ամուսնացած էր մարդատեաց մարդու մը հետ զոր չէր սիրեր, որ չէր սիրեր զինքն և որոյ փափուկ առողջութիւնն անդուլ խնամքներու կարօտ էր. Չէր ուզած որ կոմսուհին ընկերակցի իրեն այն ուղեւորութեանց մէջ, զորս հարկադրուած էր ընել Բարիզի կլիմայէն աւելի հեշտ կլիմայներ գտնելու համար. Տարօրինա՛կ ընտանիք. ամուսինը կ'երթար յԵգիպտոս, յԻտալիա, ի Մատէյրա, կինը, ծաղկատի ծաղկահասակ, գեղանի, ահագին հարստութեան տէր, տարեկան ութ հարիւր հազար Ֆրանք եկամուտի հարստութեան տէր, ինչպէս վերջէն իմացայ, բոլորովին իւր կամքին թողուած էր. Հետեւաբար միայնակ կ'երթար ընկերութեանց մէջ երբ իւր բարեկամուհիներէ մին չընկերանար իրեն. Իրարու նկատմամբ մեծ յարգանք կը տածէին, եւ ոչինչ աւելի. Այս [illegible] կենցաղով ապրելով, զարմանալի չէր որ անգործութիւնը չար խորհրդատու մ'եղած էր կոմսուհւոյն. Կը խոստովանէր թէ «տկար կողմ» մ'ունեցած էր Դիւխան իշխանին համար. Սակայն ժամանակին տեսած էր վտանգն. Իշխանը «վտանգաւոր մարդ մ'էր, որ խառնակեցիկ կանանց մօտ կը յաճախէր. Բայց աստի անհանդուրժելի տմարդութիւն մ'ունէր»:

(Շարունակելի)

Ազգային Ժողովոյն, 41,741 քուէով, և «Հանրապետական ձախակողմին» յարեցաւ, որոյ քարտուղար եղաւ. Հանրապետութեան վերջնական հաստատման միտող ամեն տնօրինութեանց ի նպաստ քուէ տուաւ. 1876ի ընդհանուր ընտրութեանց միջոցին վերընտրեցաւ, և 1877 մայիսին, յարեցաւ 363 Հանրապետական Երեսփոխաններուն, որք, վստահութեան քուէ չտալով Պրոյլի Դքսի Նախարարութեան, տապալեցին զՄարէշալ Մաք Մահոն, Պ. Կրէվիի Նախորդը:

Պ. Սատի Քառնօ նշանաւոր հանդիսացած է Հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ վիճաբանութեանց մէջ, մանաւանդ ի մասին երկաթուղեաց, ներքին նաւարկութեան, եւլն. Քանիցս անդամ եղաւ եւմտացոյցի յանձնաժողովոյն, և 1878ին ընտրեցաւ տեղեկաբեր Հանրային շինութեանց Նախարարութեան եւմտացոյցին. Նոյն տարին եղաւ խորհրդական նոյն Նախարարութեան. 1880 սեպտ.ին, Պ. Սատի Քառնօ անուանեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար, զոր վարեց ցկազմութիւն Պ. Կամպէդդայի «Մեծ Նախարարութեան», 1881 նոյմ. 1886ին Պ. Պրիսոնի Նախարարութեան մէջ, Եւմտական Նախարար եղաւ, իրեն պաշտօնակից ունենալով Ֆրէսինէ, Կոպլէ, Ալլէն-Դարժէ, Հէրվէ Մանկոն. Պ. Սատի Քառնօ ի Ֆրանսերէն թարգմանած է անգլիացի երեւելի տնտեսագէտ և իմաստասէր Պ. Ստուարդ Միլլի գիրքն ի պաշտպանութիւն 1848ի յեղափոխութեան:

Պ. Սատի Քառնոյի հայրն ողջ է, և Ծերակոյտին մէջ կը բազմի:

Իբրեւ եւմտական Նախարար, Պ. Սատի Քառնօ հակառակած էր Պ. Վիլսոնի շահագիտական ձեռնարկներուն, որք կը վնասէին պետական գանձուն:

Նոյեմբեր 17 Թուականաւ Թիֆլիզէ հետեւեալը կը հեռագրեն ռուս լրագրաց. «Թիֆլիզի այգետէրերէն մին երթալով Մշակի խմբագրատունը, կը ներկայացնէ ձեռամբ Թութ եւ խնձոր, որք ներկայ տարւոյ մէջ երկիցս կը հասուննան իւր այգւոյն մէջ. [illegible] լրագրի աստղեանը, Թիֆլիսի շրջակայքն այս տարի ծառերն երկրորդ անգամ է որ կը ծաղկին եւ կուտան հասուն պտուղներ»:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Տեղ. Փոխանորդ Հօր հրաւիրանօք՝ Կրօնական Ժողովն այսօր յարտաքոյ նիստ կը գումարի յոյժ կարեւոր խնդրոյ մը համար:

Մշոյ Խառն ժողովոյն կողմէ երէկ ի Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ տեղւոյն Նորընտիր Վանահայր-Առաջնորդի պաշտօնը ցարդ վաւերացած չլինելով, վիճակին ազգային գործերն երեսի վրայ մնացած են և ընդ փոյթ տնօրինութիւն մ'ընել կը խնդրէր:

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ հեռագրաւ պատասխանուելով ծանուցուեցաւ Մշոյ Խառն Ժողովոյն թէ Մուրատեան Արժ. Յովհաննէս վարդապետ փոխանորդաբար պիտի վարէ այդ պաշտօնը ցնոր տնօրինութիւն:

Այս տնօրինութիւն հեռագրաւ հաղորդուեցաւ նաեւ Տ. Յովհաննէս վարդապետի:

Յայտնի է թէ Նորընտիր Վանահայր-Առաջնորդն՝ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց հրաժարած է այդ պաշտօնէն և, ինչպէս կ'երեւէր մեր երէկի կարգով թղթակցութենէն, Մուշէն Կարին ուղեւորած և անտի եւս մեկնած էր ի Տրապիզոն:

Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան աբբահայր Գեր. Իգնատիոս Արքեպիսկոպոս Կիւրեղեան, որ Տրապիզոն և Խրիմ այցելած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ:

Թէրճիւմանը Հագիգաթ իւր այս աւուր թուով ամենայն լրջութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալը.

«Կը լսենք թէ Հայոց Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Արքեպիսկոպոս Պալլին քով երթալու համար արտօնութիւն խնդրած լինելով, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է հաւանութիւն շնորհել:»

Մեր Թուրք պաշտօնակիցն այս տեղեկութիւն անհիմն չէ միայն, այլ և անտեղի է:

Արդեօք Թէրճիւմանը չիտե՞ր է երկու Պատրիարքներն, և արդեօք Տ. Աշըգեան Պատրիարք վերստին Հա՞մ երթալ կը խորհի:

ՏԱՐԵՑՈՅՑ ԽԻԿԱՐԻ
1888
Յ. Յ. ՊԱՊԱՆԵԱՆ
Կը պարունակէ Գաղամիա, գաւազանական Օրացոյց և զուարճալիք:
Գին 50 փարա
1319 4—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Երզնկայի Իտարէի Ժողովոյ քարտուղարներէն Պէյզատէ Ալի Րիզա էֆէնտիի:

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ռոտոսթոյի կառավարիչ Նէճիպ պէյի:

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ զինուորական պլտոյից հայթայթող վաճառական Նորկիատի էֆէնտիի:

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ՀԻՐՇ

Պարոն տը Հիրշ, ընկերակցութեամբ Պ. Բիւլմանի, երէկ Բ. Դուռն երթալով բանակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ. Բանակցութեանց ներկայ էր նաեւ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի:

Սոյն բանակցութեան մէջ քննուեցան արդէն պատրաստուած հաշիւներն. Երկուստեք փափագ յայտնեցին որ վերջնական կերպիւ կարգադրուին այդ հաշուական խնդիրք և որոշուեցաւ վաղը վերստին ի նիստ գումարիլ:

* * *

Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա իւր Թարգման Միքայէլ էֆէնտին Բերա, անգլիական պանդոկը ղրկեց Պարոն տը Հիրշի մօտ, ի փոխադարձ այցելութիւն:

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԴԱՐՄԱՆ ՄԸ

Պ. Շալոմ անուն եւրոպացի մը [illegible] կոչուած հեղանիւթ մը հնարած է որով հրդեհը թէ դիւրաւ կը մարի և թէ կ'արգիլուի նորա ծաւալումը:

Հնարիչն, որ սոյն հեղանիւթը պարունակող մէկ քանի խոշոր շիշեր իւր հետն ունենալով մայրաքաղաքս եկած է, խնդրած էր որ այդ հեղինիւթով փորձեր կատարէ ի ներկայութեան Վեհ. Սուլթանի:

Արդ, Ն. Վեհափառութիւն ընդունելով Պ. Շալոմի խնդիրն, հրամայեց կատարել պէտք եղած փորձերն. Կայս. սոյն հրամանին համաձայն՝ Նախընթաց օր Եըլտըզի պալատան դրսի կողմն յատկապէս շինուած փայտեայ տնակի մը կրակ տրուեցաւ և երբ տնակը բոցերով շրջապատուեցաւ, անմիջապէս այդ հեղանիւթը պարունակող շիշերէն մէկ քանի հատ նետուեցին կրակին մէջ եւ հրդեհը նոյնհետայն մարեցաւ:

Վեհ. Սուլթանը խիստ գոհ մնալով այս փորձէն, հրամայեց 1500 հատ գնել այդ շիշերէն. Ն. Վեհափառութիւն միանգամայն Մէճիտիյէ պատուանշանի չորրորդ աստիճանն և Շէֆաքաթի չքադրամ մը նուիրեց Պ. Շալոմի. Նոյնպէս այդ չքադրամէն երկու հատ Պ. Շալոմի ընկերացող երկու անձանց:

Պ. ՎԱՆՏԷՐՊԻԼԴ

Պ. Վանտէրպիլդ, միլիարատէր ամերիկացին, իւր Ալվա զբօսանաւով Դարդանէլ ժամանած լինելով, մայրաքաղաքս ամերիկեան դեսպանատան միջոցաւ բատ սովորութեան արտօնութիւն խնդրած է իւր զբօսանաւուն Դարդանէլէն անցնելուն համար:

Հետեւաբար Պ. Վանտէրպիլդ մէկ քանի օրէն մայրաքաղաքս կը հասնի:

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՎԻԵՆՆԱ

Երէկուան Ստամպուլի մէջ կը կարդանք.

«Կ'իմանանք թէ Վիեննայի օսմ. դեսպան Սատուլլահ փաշա ընդարձակ հեռագիր մ'ուղղած է առ Բ. Դուռն, ի մասին Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ տիրող կացութեան. Դեսպանը կը ծանուցանէ թէ Վիեննայի զինուորական շրջանք յոյժ մտադրաւ են այս պահուս և Աւստրո-Հունգարիոյ զինուորական պատրաստութիւնք առաջ կը տարուին նոր գործունէութեամբ մը. Վիեննայի գաւթին հասած մասնաւոր տեղեկութիւնք՝ հակառակ կէս-պաշտօնական բոլոր հերքմանց՝ կը հաստատեն ռուս զօրաց համախմբումն Աւստրիոյ սահմանագլխոյն վրայ:»

Թարիք հաւատ չընծայեր այս տեղեկութեան:

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

[illegible] լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

Պուլկարաց Գեր. Էկզարքին և իւր մետրապոլիտի միջեւ փոխանակուած թղթակցութիւններէն կ'երեւի թէ Պուլկարիայէն օտար երկիրներ հաղորդուած կէս-պաշտօնական տեղեկութիւնն որ կը վերաբերի յիշեալ եկեղեցականին ի Դրնովա մեկնելուն, անկատար էր եւ իմաստն յայտնապէս խանգարուած. Այդ թղթակցութեան ընթերցումէն կ'երեւի թէ Էկզարքն հեռագրած էր իւր փոխանորդին, թէ քանի որ իրաց կացութիւնն այլ եւս անտանելի դարձած էր ի Սոֆիա եւ իւր կեանքը կրնար վտանգի ենթարկուիլ, Տ. Կղեմէս պարտէր տեղի տալ բռնութեան և Դրնովա երթալ. Միեւնոյն ժամանակ Էկզարքը կը յայտարարէր թէ կը բողոքէ Սոֆիայի կառավարութեան ընթացքին դէմ, երբ հակառակ պուլկար եկեղեցւոյն առանձնաշնորհմանց և իրաւանց:

—Այս օրերս Սոֆիա տարուեր են 12 զինուորք և 2 սպայք որք ծանրապէս վիրաւորուած էին Նեկլի-Ջաղարայի կռիւներուն մէջ. Ի Սոֆիա կ'ենթադրուի թէ 2000է աւելի սպանեալ կամ վիրաւորեալք կան այդ կռիւներէն. Ապստամբք միշտ լեռներն ապաստանած են. յոյժ բազմաթիւ են անոնք և կարելի չէ եղած ո՛չ զոք ձերբակալել:

—Ֆէրտինանտ իշխանն այժմ 12 թիկնապահներու ընկերակցութեամբ միայն դուրս կ'ելնէ ու կը շրջի. [illegible] ժամ ամբողջ ոստիկանութիւնը հսկողութիւն կ'ընէ. Նոյն իսկ իշխանական պալատին մէջ բազմաթիւ պահապան զօրքեր կան. Ասկից առաջ պալատան մուտքը բնաւ չատ բաց էր ժողովրդեան, իսկ այսօր անոր շրջակայքը պատերն իսկ արգիլուած է:

—Սոֆիայէն կը հեռագրեն դեկտ. 1 (Ն. Տ.) Թուականաւ թէ օտար տէրութեանց գործակալք որոշեր են իրենց յարգանքը մատուցանել Ֆէրտինանտ իշխանին մօր՝ Քլէմանդին իշխանուհւոյն. Իշխանին հրաժարման խօսքը չկայ բնաւ:

—Սոպրանիէֆի անդամոց մեծամասնութիւնը վերջին օրերս գումարում մ'ունենալով, խորհրդակցեր է Սաչօֆ երեսփոխանի հարցման վրայ որ կը վերաբերէր [illegible] կոչուած հայրենասիրական ընկերութեանց. Այդ գումարման մէջ որոշուեր է լուծել յիշեալ ընկերութիւններն, որք օգտակար եղած էին Պուլկարիոյ անիշխանութեան ժամանակամիջոցին. այժմ աւելորդ են այլ եւս, քանի որ իշխանը կանոնաւոր վիճակ մը հաստատած է երկրին մէջ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

(Պաշտօնական Ազդ)

Մալթայի և Սիկիլիոյ մէջ քոլերան դադրած լինելով, այդ տեղերէ եկող շոգենաւուց համար հաստատեալ քարանդինան ջնջուած է և անոր տեղ հաստատուած է բժշկական այցելութիւն այն նաւահանգստաց մէջ ուր առողջապահական բժիշկ մը գտնուի. Այս տրամադրութիւնք գործադրելի են դեկտ. 3էն (Ն. Տ.) յետոյ մեկնող նաւուց համար և այս պայմանաց մէջ գտնուող նաւերն որք այժմ քարանդինա կ'սպասեն, պիտի օգտուին անկից:

Միայն ուղղակի Մեսինայէն եկող նաւերն հնգօրեայ քարանդինայի պիտի ենթարկուին ցնոր տնօրինութիւն:

Կ. Պոլիս, 5 դեկտ. (Ն. Տ.) 1887

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Առեւտրական [illegible] քաղուած)

Յիշատակութեան արժանի դէպք մը չեկար շաբթուս մէջ. Իրաւ է թէ գործերը բնաւ շատ ողեւորեալ են և բարեկարգաբար անցեալ եղանակին անշարժութիւնք չ'տիրեր, այսուհանդերձ հրապարակին վրայ վաճառականաց փափաքանաց համապատասխան գործունէութիւն չկայ. Յուսալի է որ մինչեւ տարեգլուխ աւելի գոհացուցիչ վիճակ մ'ունենանք. Թականրոկէն մեծաքանակ ցորեն բերուելուն պատճառաւ ցորենի գինը 20 փարա իջած է և այնպէս կը մնայ. Մինչեւ իսկ աւելի եւս իջնելու տրամադրութիւն կ'երեւի, յորմէ հետէ առեւտրական աշխարհն իմացաւ Ռումանիոյ հետ առեւտրական դաշնագրոյ մը կնքումն, վասն զի Ռումանիայէն բերուած ցորեններն համար ցարդ հաստատեալ մաքսատուրքը ջնջուած լինելով, այդ բերքի գինը զգալապէս պիտի իջնէ. Ափիոնի գներն ալ նմանապէս թեթեւ կերպիւ իջնելու վրայ են, ափիոնի յառաջիկայ հնձոց մասին արտադրման կեդրոններէն առնուած գոհացուցիչ լրոց պատճառաւ. Գաւառներէն առնուած տեղեկութիւնք ապահովիչ են. Դաշտային աշխատութիւնք գոհացուցիչ կերպիւ առաջ կը տարուին ամենուրեք. Սերմանացանութիւնք վերջանալու մօտ են և առատ հնձոց կ'սպասուի:

—Բ. Դրան և սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչի միջեւ կատարուած բանակցութեանց վրայ, կայս. կառավարութիւնն առեւտրական դաշնագրոյ ծրագիր մը պատրաստած է որ Պելկրատի գաւթին հաղորդուեցաւ Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպանատան միջոցաւ:

—Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն էֆէնտի Տատեանի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է ի Բ. Դուռն, Թուրքիոյ և Աւստրիոյ միջեւ կնքելի առեւտրական դաշնագրոյն վրայ խորհրդակցելու պաշտօնով:

—Վոսփորի ասիական եզերաց բնակչաց առատ անոյշ ջուր մատակարարելու համար «Կ. Պոլսոյ ջրի Ընկերութիւնը» վերջին օրերս քննել տուած է Փիլէի մօտ գտնուած Ցիվրա գետակին ջուրը. Ձեռնհաս անձանց կարծեաց նայելով, որք մանրակրկիտ կերպիւ տարրալուծած են զայն, այդ ջուր անոյշահամ և առողջարար է. Անգամ մը որ գետակին ընթացքը փոխուի 150,000 բնակչաց պիտոյից բաւելու չափ ջուր պիտի բերուի. Այս նպատակաւ կատարելի աշխատութեանց և ջուրը Գառը գիւղի բնակչաց ալ բաշխելու համար շուրջ 300,000 ոսկւոյ ծախուց պէտք կայ. Օրական 8 էն 10,000 խորանարդ մեդր ջուր պիտի կրնայ մատակարարուիլ:

—Կ'երեւի թէ մայրաքաղաքիս փողոցները կազով լուսաւորելու այժմեան դրութիւնն հիմնական բարեփոխումներ պիտի կրէ. Այս նպատակաւ ընկերութիւն մը ձեռնարկներ կ'ընէ կայսերական կառավարութեան մօտ:

—Սըր Ալֆրէտ Քըրպիի ներկայացուցիչ Պ. Ալէքս Լամպիրի արտօնութիւն ստացած է Սելանիկ քաղաքը կազով լուսաւորելու. Այս առթիւ կը ծանուցուի թէ Սըր Ա. Քըրպի տրամադիր է գործօն մասնակցութիւն մը ունենալ Սելանիկի բնակչաց անոյշ ջրի հայթայթման ձեռնարկին մէջ. Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնն, ըստ մեր տեղեկութեանց, կզբաղի այս պահուս յիշեալ ձեռնարկի խնդրովը:

—Մէսաժըրի Մարիթիմ ընկերութիւնն արտօնութիւն խնդրած է Բեդրսպուրկի կառավարութենէն՝ շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատել ընդ մէջ Սեւ Ծովու և Միջերկրականի նաւահանգստաց, կեդրոն ունենալով Օտեսա. Ընկերութիւնը յանձն կ'առնու այդ պարագային մէջ հպատակիլ ռուսական օրինաց և իւր շոգենաւները բանեցնել ռուսական դրօշակներով, մրցելու համար աւստրիական և անգլիական ընկերութեանց հետ. Վառնայի և Սելանիկի մէջ գործակալութիւններ պիտի հաստատուին:

—Ս. Գէորգայ ջրանցքին պեղման համար Ծիւբճէվայի մէջ սկսուած աշխատութիւնք առաջ կը տարուին փութով:

—Ֆրանսական դրամատան մը հովանաւորութեան ներքեւ կազմեալ դրամատերաց խումբ մը կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն կը խնդրէ մոմի և օճառի մեծ գործարան մը հաստատել ի Կ. Պոլիս. Այս գործի գլուխ գտնուող անձինք կը հաւաստեն թէ կարող պիտի լինին Կ. Պոլսոյ հասարակութեան հայթայթել [illegible] մոմ և օճառ որք այժմ մեր հրապարակի վրայ գտնուածներէն լաւագոյն պիտի լինին [illegible]:

Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց ընկերակցութեամբ իւր որդւոյն տեղակալ Շէրիֆ պէյի որ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց արժանացաւ:

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ երկարօրէն խորհրդակցեցան քաղաքական կարեւոր խնդրոց վրայ:

—Թուրքէ կ'իմանայ թէ կայս. կառավարութիւնը մտադիր է ջնջել այն երեք չորս հիւպատոսութիւններն, որոց գոյութեան պէտք չէ մնացած առեւտրական և քաղաքական տեսակէտով. Նոյնպէս կայս. կառավարութիւնը մտադիր է նաեւ ինչ ինչ հիմնական խնայողութիւններ ընել:

—Ջէյթուն Պուրնի գործարանին Նախորդ բժիշկ հազարապետ Նասէֆ Ջէբէ պէյ կայս. պալատան բժշկաց կարգը դասուեցաւ:

—Պոլսոյ Նախնական դատարանին գործադիր պաշտօնեայ անուանեցաւ Դատական Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանի առաջին քարտուղար Խալիտ պէյ:

—Եէմէնի կուսակալութեան յանձնարարութեան վրայ, Ներքին գործոց Նախարարութիւնը ծանոյց թէ Գամէրան կղզւոյն ժողովրդեան կողմէ ի նորոյ հերկուած գետիններու հասոյթէն երեք տարի տասանորդական տուրք չի պիտի առնուի:

—Խարբէրդի արարողապետի օգնական Ղալիպ պէյ, որ միանգամայն Ներքինապետ Բարձր. Շէրէֆէտտին աղայի մասնաւոր քարտուղարն էր, հրաժարեր է այդ պաշտօնէն:

—Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Եէնիշէհիրի երեւելիներէն Րաշիտ պէյ, որ մայրաքաղաքս գաղթած է, թշուառ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, հրամայած է որ 1500 ղրուշ ամսաթոշակով պաշտօնի մը կոչուի մաքսատան մէջ:

—Ստամպուլ կ'ըսէ թէ այն ունկնդրութեան միջոցին զոր Վեհ. Սուլթանը շնորհեց Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշայի, Ն. Վեհափառութիւն՝ ի նշան Իւր բարձր գոհունակութեան՝ հաճեր է Ն. Վեհափառութեան յանձնել Թուրքիոյ ընդհանուր ելեւմտից վերին հսկողութիւնը:

—Վեհ. Սուլթանի մէկ հրամանագրին համաձայն այլ և այլ վարձատրութիւնք պիտի լինին աւազակաց ձերբակալման աշխատող զինուորաց:

—Այս աւուր Թուրքէ թուելով Թուրքիոյ երկրագործութեան անկեալ վիճակին պատճառաւ յառաջ եկած վնասներն, Եւմտական Նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ:

Նոյնպէս կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Պուլկարիոյ, Սերպիոյ, Գարատաղի և Յունաստանի մէջ գտնուած վաքֆի կալուածներուն վրայ որք խիստ անկանոն վիճակի մէջ են:

—Տիվրիկի շրջակայ Արմութաք գիւղացի Քէչիչ Օղլու Գէորգ որ ութ տարիէ ի վեր Պոլիս Բաստըրմաճը խանն ոսկերիչ Խաչիկ աղայի քով կը ծառայէր, մայրաքաղաքէս մեկնած էր իւր հայրենիքն երթալու համար. Գէորգ ընկերակցութեամբ նոյն գիւղացի Առաքէլի և ուրիշ տասնի չափ ճամբորդաց Սամսոնէ ճանբայ կ'ելնէ դէպ ի Ամասիա. Ճանբան հինգ հոգիի կը հանդիպին որք առանց ընկերներէ մին կողոպտելէ յետոյ Առաքէլի երկու թեւերը կը կտրեն և Գէորգն ևս սպաննելով վրան գտնուած ստակները կը կողոպտեն. Մնացեալ ճանբորդք խնդիրն իմաց կուտան Եւդոկիոյ կառավարչին. Թուրքէ պատմելով այս դէպքը, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ:

—Ներքին գործոց Նախարարութիւնն ասկից առաջ ծանուցած էր թէ ձիերու արտածման արգելքի պայմանաժամն սեպտեմբեր 8ին աւարտած լինելով, այդ արգելքը վերցուած է. Այս անգամ Ներքին գործոց Նախարարութիւնն, ծանոյց ամեն կողմ թէ մատակ ձիերու նկատմամբ պէտք է ուշադրութիւն ընել այդ արգելքի պահպանման:

—Պաղտատի մէջ ծաղկախտը սաստիկ կոտորածներ կ'ընէ. կառավարութիւնն ազդու հրամաններ տուած է հիւանդութեան ծաւալումն արգիլելու համար:

—Վերջերս ծանուցուեցաւ թէ Սիմի կղզւոյն մէջ սպունգ որսացողներէ ոմանք չուզելով վճարել պահանջուած տուրքեր, տեղական իշխանութիւնք գրաւած էին անոնց նաւերն. Ասոնցմէ ոմանք հելլենական դրօշակ կրելնուն պատճառաւ, հելլէն կառավարութիւնն յանձնարարած էր Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Քոնտուրիոտիի՝ հարկ եղած ձեռնարկներն ընել Բ. Դրան մօտ՝ որպէս զի այդ նաւեր իրենց տէրերուն դարձուին. Կայս. կառավարութիւնն այս մասին հրաման զրկած է Սիմի իշխանութեանց:

—Ոճրադատ ատեանն երէկ հինգ տարուան շղթայակալ աշխատութեան դատապարտեց Մուսթաֆա եւ Ալի անուն երկու թուրքեր որք Նուրի էֆէնտի անուն պատանւոյ մը պատիւը բռնաբարած էին, նոյնպէս երեք տարուան շղթայակալ աշխատութեան՝ նոցա ընկերներն Ահմէտ եւ Էմին:

—Միխալլըճի ժողովրդեան կողմէ Թուրքէ ուղղեալ գրութիւն մը կը գանգատի տեղւոյն գայմագամ Վահիտ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ:

—Պուքրէշէն կը գրեն թէ Կ. Պոլսոյ ռումանական նորընտիր հիւպատոս Պ. Բիւսել Բոմալօ դեսպանատան գործերն ևս պիտի վարէ ցնոր տնօրինութիւն Պ. Ղալաչանոյի յաջորդին:

—Վիեննայէ կը գրեն թէ Աւստրիոյ պետական երկաթուղեաց վարչութիւնք գործակալութիւն մը հաստատեր է ի Սելանիկ, որպէս զի տեղեկութիւններ քաղէ ի մասին Հարաւային Սերպիոյ և Մակեդոնիոյ առեւտրական կացութեան:

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ԹԷՓԷ-ՊԱՇԻ

Պիլլօրեան էֆէնտիի խոտական օպերայի խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացնէ ԴՐԱՎԻԱՏԱ:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 5 դեկտ.

Հաւանական կը նկատի որ Պ. Կոպլէի նախագահութեամբ դահլիճ մը կազմուի, Պ. Ֆլուրանս լինելով արտաքին գործոց նախարար եւ Պ. Ռուվիէ ելեւմտից:

Հանրապետութեան նախագահն հինգշաբթի օր յայտարարութիւն մը պիտի ուղղէ առ խորհրդարանն:

Լոնտոն, 5 դեկտ.

Բարիզի անգլիական նախորդ դեսպան լորտ Լայընս մեռաւ այսօր:

Աթէնք, 6 դեկտ.

Կառավարութիւնն Երեսփոխանաց ժողովոյն ներկայացեց տասն միլիոն տրախմի (ոսկեդրամ) փոխառութեան մը ծրագիրն՝ դեկտեմբերի կտրօնները վճարելու համար:

Ընդդիմադիր կուսակցութեան լրագիրք քաղաքական կարեւորութիւն կուտան Պ. Ֆիլէմոնի (Նորեկեալ ընդդիմադիր կուսակցութեան) Աթէնքի [illegible] ընտրուելուն. Ընդհանուր նախարարական լրագիրք կ'ըսեն թէ այս ընտրութիւն լոկ տեղային կարեւորութիւն մ'ունի:

Պերլին, 6 դեկտ.

Գերմանական Պորսաները շատ յուզուած են աւստրիական սահմանագլխին վրայ ռուս զօրաց համախմբման զրոյցներէն:

Վաշինկթըն, 6 հոկտ.

Նախագահական յայտարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գանձուն մէջ աւելորդ յաւելեալ գումար կայ և մաքսային սակագինը զեղչելու պէտքը կը հաստատէ:

ԱԺԱՆՍ ՌՈՒԻԹԵՐ

Բեդրսպուրկ, 6 դեկտ.

Ժուռնալ տը Ս. Բէթէրսպուրկ կը խնդակցի Ֆրանսայի Պ. Սատի-Քառնոյի նման չափաւոր նախագահի մ'ընտրութեան և այնքան վտանգաւոր տագնապէ մը ելնելուն համար:

Նոյն լրագիրը կը պարսաւէ Ռուսիոյ անուան չարաչար գործածութիւնը փողոցային գործիչներու կողմէ, և Ֆրանսական ժողովուրդը կ'զգուշացնէ չխառնել Ռուսիոյ զգացմանց սխալ մեկնութիւններէն:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտոնի վրայ (պանքայի)	110 1/2
3 » » » (վճռ-կնին)	109 3/4
3 Բարիզի » (պանքայի)	22 97 1/2
3 » » » (վճռ-կնին)	23 05

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միւզ. 1)	Սէրի Գ.	Կ.	15 24
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	»	15 21
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	»	15 17
Բարձրագոյն գին	»	»	15 17
Նուազագոյն »	»	»	15 17
Կէս օրին	»	»	15 17

ԽՈԹԻԳՐԱՋԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 3
Այս առաւօտ	38
Կէս օր	38 1

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա Սէրի		24 20
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »		14 20
» 1865) » 1869) » 1873)	»	Թ.	15 21

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4 15
Քրէտի ժէնէրալ	Գ. Կ.	Օսմ. »	6 32
Պանք տը Գօնս	»	»	6 15
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	3 25
Թրամուէյ	»	»	350
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.		34 3/4
Օպիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»		—
Բաժնեթուղթ Լաբրիօմի	»		101

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 6 դեկտ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ			101 7/8
Օսմ. »	Սէրի Գ.	բացուեցաւ	14 3/16
» »	»	գոցուեցաւ	14 1/8
» »	»	Ա.	24 1/2
» »	»	Բ.	14 1/2
» »	»	Գ.	14 1/8
Օթօման 1871			73 1/4
փոխառութիւն 1877			86 1/2
Պանք Օթօման			10 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873			94
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)			74 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)			98 3/4
Տայրա Սանիէ			70 5/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)			94 1/2
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %			— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			25 55

Վիեննա, 6 դեկտ. ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126
Օսմանեան երկաթուղի	17

Բարիզ, 6 դեկտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %			107 90
» » 3 %			82 70
Օսմանեան քոնսօլիտէ	Սէրի Գ.	բացուեցաւ	14 42 1/2
» »	»	գոցուեցաւ	14 40
» »	»	Բ.	14 45
» »	»	Գ.	14 35
Օսմանեան երկաթուղի			35 25
» Բէլժիք բաժնեթուղթ			— —
Պանք Օթօման			512 50
Գրէտի Լիոնէ			575
» Ֆօնսիէ			1417 50
Բաժնետոմս Լիոնի			1255
Սուէզի ջրանցք			2051 25
Ռուսական 5 % 1877 ի			101 1/4
Իտալական Ռանթ			98 30
Սպանիական (արտաքին)			68
Եգիպտական միացեալ			377 50
Բրիօրիթէ Թիւրք			365
5 % Հելլենական			390
Չէք Լոնտոնի վրայ			25 34

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 6 դեկտ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսօլիտէ	14 20
Եգիպտական	374 37 1/2

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄԱՐԱՇ, 20 հոկտ.

Զէյթունի հրդեհը.—Ականատես մ'է որ կը պատմէ. Հրդեհը կ'սկսի յուլիս 26 ին կիրակի գիշեր ժամ 3½ին և կը տեւէ առաւօտեան մինչեւ ժամ 1½, ընդարձակ մոխրակոյտ մը դարձնելով 1000ի չափ տներ, 4 հոյակապ եկեղեցիներ, 3 մատուռներ, 5 վարժարաններ, 6, ջրաղացք, 268 խանութներ, և ուրիշ հասարակաց հաստատութիւններ, հռովմէական և բողոքական Հայոց վարժարանները, կառավարութեան պաշտօնատունն, որ վարձեալ տուն մ'էր. Հրդեհի գիշերը փլատակաց ներքեւ կը մեռնի մի հայ կորիճ՝ օրօրոցի մանկիկ մը փրկելու համար բոցին մէջ նետուած ժամանակ. Հետեւեալ օրն յանկարծակի ստուար պատ մը կը փլչի չորս երիտասարդաց վրայ, որք չարաչար տանջուելով կը մեռնին. Կրակէն զերծ կը մնան 1876 ի հրդեհին այրած Պօղ պայըր թաղէն 150, և երեք տարի առաջ տեղի ունեցած հրդեհէն վերջ պարտիզաց մէջ շինուած 40 ի չափ տներ, Ս. Յովհաննու նորակառոյց եկեղեցին և Հայոց Միացեալ Ընկ. մանչերու վարժարանն:

Հիւանդութիւնք.—Երեւակայեցէ՛ք դոցա թշուառութեան աստիճանն. ոմանք պատսպարուած են զերծ մնացած տուներուն անասնոց ախոռներուն մէջ, 10-12ի չափ ընտանիք ի միասին, իսկ այլք այգեստաններն ապաստանած են առ այժմ. մի կողմէն տարւոյս ամլութեան արդիւնք սովն և միւս կողմէն ձմրան վերահաս արհաւիրքը պատած են զանոնք. Բացօթեայ բնակութեանց և տարապայման տառապանաց պատճառաւ այժմէն ճարակած են մահաբեր հիւանդութիւնք. ամեն օր գերեզման կ'իջնեն կարգ մ'առոյգ հոգիներ, մէն մի տուն հիւանդանոց մ'է, ուր կը հեծեն 4-5 հիւանդներ. մէն մի անձատ՝ ուրուական մ'է դալկադէմ, այն կայտառ պատանիք, այն կորեճուորայք, հրայրեաց հայրենեաց մէջ կը շրջին, մաշուած կ'սպասեն բաղխաբաց. Այս է ահա Հրկիզելոց համառօտ նկարագիրն. իսկ ձմեռն որ ահա կը մերձենայ, ո՞ւր պիտի դիմէ այդ մռեւլատիպ խումբն, ո՛չ ոք կը խորհի . . . գերեզմանն է միակ ապաստան այդ յուսահատ Զէյթունցւոց.

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը. — Հրդեհին բօթն արշաւիրք մը տարածեց Մարաշու ազգայնոց վրայ. խեղճն վսեմ. Տէտէ բաշա որ նոյն միջոցին յԱլպստան կը գտնուէր, կը հեռագրէ Հայոց, Հռովմէականաց և Բողոքականաց կրօնապետներուն և ազգ. երեւելեաց փութալ ի Զէյթուն, դարմաններ խորհելու համար. Ամէն ոք ի կարգին կը դիմէ հոն և բաւական մխիթարիչ տնօրինութիւններ կը լինին, անմիջական օգնութիւններ կը խնդրուին Բ. Դռնէն. Ամերիկացի միսիոնարներէն Մըրդըր Մարտին 1000 օսմ. հաց կը բաշխէ իւր բողոքական ժողովրդոց և կ'ըսկըսի շրջակայքը հող մը գնելով բնակարաններ շինելու. կաւարտէ նա իւր գործն և կը հրապուրէ մեր խեղճ ու տգէտ ազգայիններն որք օրական հացի դէմ կը նուաղին. այս ամէն շարժումներ կը կատարուին արտաքուստ, իսկ Կիլիկիոյ կաթողիկոսն իւր Գերխանի ամարանոցն քաշուած շատրուանին եզերքը գահոյքն հաստատած սառնավճիտ ալեաց խաղով կ'զբօսնու. Այս միջոցին երկիցս սուրհանդակներ կը դիմեն ի դիմաց դժբաղդ Զէյթունցւոց յոտս Նորին Վեհութեան և երկիցս կը մերժուին, հակառակ բազմադիմի թախանձանաց.

Հարկ է երախտապարտ լինել Ն. Վեհափայլութեան, որ Մըրդըր Մարտինի հետեւելի օրինակն յարգելով և տեղւոյս երեւելւոյ մը թախանձագին հարկեցմամբ, կը փութայ ի Զէյթուն հասցնել 968 օսմա 100 տրամ հաց, (աչքիս առջեւ կշռուած է) Հրկիզեալ քաղցելոց բաշխելու համար, թէպէտ Զէյթունի վանահայր Գեր. Կարապետ եպիսկոպոս զարմանօք հաղորդած է մեզ թէ՝ այդ նպաստը սանդիմ առ սանդիմ կը համապատասխանէ այս տարի Ն. Սրբազնութեան ղրկուած մանաւոր հոգեւորական տուրքի մը գումարին. (ո՜րքան նրբանկատ հաշուակալութիւն . . .). Այս ամէն խռովութեանց վրայ, տակաւին Ազգ. Պատրիարքարանը թող սպասէ Տ. Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսին ի Զէյթուն այցելութեան. Այո՛, նա մեկնեցաւ, ոչ ի Զէյթուն այլ ի Բերիա, որովհետեւ աշունն եկաւ և կ'անցնի Գերխանի շուքն, շնորհքն ալ կը փախչի, ուստի հարկ է գաղթել ջերոտ գաւառներ.

Մկրտչեան վարժոց.—Ցիրաւի, ողորմելի դրութեան մը դատապարտուած է այդ վարժոցն, որ նախ ի Սիս, բուռաբնակ վանքին մէջ բացուած էր 6 աշակերտներով, որք ի Հաճըն և անտի ի Մարաշ փոխադրուելով՝ ամառն ի Գերխան և ձմեռն ալ Ս. Ստեփաննու վարժոցին բոլորովին անպատեհ շէնքին մէջ կ'ուսանին այժմ և են 24 ի չափ մանկունք. Աշակերտք առանց նստարանի և գրասեղանի, տախտակամածին պատառատուն փսիաթներուն վրայ ծնրադրած են. տնօրէն-դասատուն է Թէրզիեան Պ. Նշան Սեբաստացի. Ծրգնազգեաց ամուսնացեալ մը, առանձին սենեակ մը քաշուած, մերթ ընդ մերթ կ'երեւի աշակերտաց, որք երբեք չեն վրդովիր Նորա ներկայութենէն. Օգնական դասատուն և կառավարիչն է Պ. Համբարձում Ճէվահիրճեան Սեբաստացի, որ անդադար կը ճեմէ վարժոցին մէջ, որ թերեւս այս տեսակէտով ճեմարան կոչուած լինի. Դասագրքերը դեռ մնացուկներով Իսկէնտէրուն կ'ըսպասեն. Այս է պարզ նկարագիրն այն վարժոցին որ հիմնադրին տեսութեամբ Էջմիածնի ճեմարանին միակ ախոյեանն է. ուրիշ խնկարկուներու վկայութեան նայելով՝ Սանասարեան վարժարանին կը հաւասարի.

Հոգեւոր հովիւներ. — Այս անուան տակ ճանչելու եք կարգ մը եկեղեցականներ որք միջին դարու Պետրոս Ճգնաւորին նման անընդհատ կը շրջին Կիլիկիոյ թեմերը, ժողովելու համար դրամ, արջառ, պախրէ, կով, ոչխար, և գարի, ցորեն, իւղ, պանիր, եւն. եւն. միակ պատրուակ ունենալով ի ձեռին՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ճեմարանին ծախքերը. Այդ հովիւներն որք նախապէս և խորանի վրայ կը կոչուին ի պաշտօն բանաւոր հօտն հովուելու, ամառն ի բուն այդ չորքոտանեաց հովուութիւնն ստանձնելով՝ Եօզկատ, Կեսարիա, Կապան եւն. եւն. արօտավէտ և անտառաշատ գաւառները կը թափառին.

ԱՐԳՈՍ

ԽԱՐԲԵՐԴ, 12 Նոյեմբեր

Պատրիարքարանի այն խստաւոր տնօրինութիւն, որոյ շնորհիւ արժանաւոր փորձ և գործունեայ եկեղեցականի մը ձեռքը կը տրուի կարեւոր այս վիճակը, ժողովրդեան ամէն դասուն ալ առ հասարակ գոհացումն պատճառեց յիշատակելի դէպք մ'եղաւ և այդ եկեղեցականն Ղեւոնդ սրբազանն՝ իւր այսր ժամանելէն ի վեր միշտ աւելին ցուցուց յանձին, ինչ որ արդէն սովորաբ՝ է ակնկալել գովուած ծանօթ անձնաւորութենէ մը.

Բայց թէ ինչ դժուար ախտախոյց վերայ Պատրիարքարան ղրկած յարգելի այդ եկեղեցականը կռուան կը գտնէ, կը կարծենք գիտնալ որ յայժմ կեդր. վարչութիւն ընթարձակ ծանօթութիւններ ունի, որ վերայ մենք կ'աւելցնենք կամ նորութիւնք կամ կրկնութիւնք, հերիք որ յայտնի ճշմարտութիւններ են.

Պետրոս վարդապետի յառաջէնս կազմած վարչութիւն և Արժ. Հօր իւր իսկ առաջնորդ ճանչցուիլն մի այդ կերպ վարչութենէ, բնական էր որ Ղեւոնդ Եպիսկոպոս պաշտօն իմն ընթացքով չճանչնար ինքը ճշմարիտ խորհութիւններ, քանի որ կեդրոն այդ բանն օրին արդէն վաւերած չլինելով չէնք. կանգնողներուն ալ լռին ու յածուկ հասկցող եղեր է որ աւազի վրայ վայն հիմներ են, որ բսել է փլածոյէ մը միայն չէ աւելի ինչ.

Բայց խոստովանելի է դժբաղդաբար և այն թէ կեդր. Վարչութեան այդ ազդարարութիւններն անզօր մնալու բնութիւն ունէին, քանի որ օրէնքն եղծանողին համար վճռական բան, բան մ'եւ ըսել չէր ազդարարութեանց ոչ մինը. Այս կակուղ և սխալ չի կայող քաղաքականութիւն Պետրոս վարդապետի հետզհետէ լարած, նիւթականներուն համար շնորհքով աման մը կը հիւսր, այնպէս որ ինքն Հայր սուրբ մեռնալէ յետոյ օրն, յորում տեղապահ ու առաջնորդ կը հռչակուէր ապօրէն վարչութենէ մը, կորուսանելէ յետոյ բարեկամ իր կուսակիցներ, որ ամենքն բեկորք այդ վարչութեան, զՊատրիարքարան թղթերով ու հեռագրերով կ'ողողէին.

Ղեւոնդ Սրբազան իբրեն ու վարդապետ այդ վիճակին մէջ Խարբերդ կը մտնէ և ձեռքը գործի նետելով՝ կ'ունենայ պիր գործակից Ցանձնաժողով մը ժողովրդեան քուէովն ընտրուած, որ կը բաղկանայ 5 կրօնական և 7 աշխարհականներէ, ամենքն բանիբուն ու անկախ դրից տէր անձինք. սոցա ընտրութիւն կը վաւերանայ կեդր. վարչութենէ որպէս օրինաւոր իմն մարմին մինչ ցնոր տնօրինութիւններ.

Տեղապահ Սրբազան Ցանձնաժողովոյ գործակցութեամբ կ'ընէ կարգ մը գոհունակութեան արժանի տնօրինութիւններ, որոց ի միջի կարեւորագոյնն այն էր լինէր որ վանքերու հասոյթն ըստ նախկին ժամանակաց մասնաւորութեանց կեր չլինելու համար կը փորձէ վստահելի ձեռքերու կամ առաջնորդարանի իր իսկ պատասխանատուութեան ներքեւ առնուլ.

Դատմայ վանքին այս տարուան հասոյթներն Տ. Սահակ Հայր, բուռեւյալ, ճանբու և գրպանի ծախս լինելով՝ Պոլիս արդէն մեկնած է.

Սիւրսիւրիի վանքը կը մնայ աչքի առջեւ, որուն չգիտենք ի՞նչու այս ասողման կարեւորութիւն տուաւ Ղեւոնդ եպիսկոպոս, տար ալ ամեն բանը մարապային ձեռքը և մարապան Հայր սուրբի ազդեցութեան կոյր գերին, մէկ երկու շաբաթ շարունակ վանքը պաշարման վիճակի մէջ կը դնեն, և Տեղապահ Հօր ղրկած մարդիկը, որ պաշտօն ունէին չափել, ամբարելու վանքին սեփհական բաժինը, առաջ չեն կրնար դնել այդ տեղերը, տնարգուած կը դառնան ետ.

Հասարակութիւն կը տեսնէ այս բոլորը աչքեր վանքը դարձուցած, և՝ շատեր ցաւ ու տրտունջ ալ կը նետեն եպիսկոպոսին դէմ, որ պէտք եղած ազդեցիկ ճանբով մը բան մը ցոյց տալ և տրամադիր չերեւիր ի պահուն. Այս վիճակ կը տեւէ քանի մ'օրեր ալ, մարապաներ Հայր սուրբին անձնատուր՝ հետզհետէ կը լսուի որ ցորեն, բամբակ եւն ամբարու տակ պահուելու կ'երթան, կը փճանան.

Կառավարութեան միջոցաւ վանքին բաժինը մարապային ձեռքէն կազատի և Մէզիրէի մէջ կամբարուի ապահով տեղ մը. կարժէ այս հասոյթ իբր 80 ոսկի և թերեւս աւելի գումար մը.

Վսեմ. Հաճի Իզզէթ փաշայի կոչուածոց հոգաբարձուն՝ Պետրոս վարդապետ, ճարն հատած կը պատմէ եղածները Պարսկահայու մը, որ փաշային գիւղի մը մէջ ունեցած տան վարձաւորը լինելով՝ Պարս. հիւպատոսութեան փոխանորդի ալ պաշտօն ունի, որ սակայն երբ գինք չտեսնողներուն անուենն ու պաշտօնը կը լսցնէ պատկառելի դէմքի մը համբաւը կը թողու.

Վարդանեան Գրիգոր աէյ հեռագիր մը ստորագրել տալով իր անուամբն ու պաշտօնին ալ տիտղոսներովը կը գանգատի Ղեւոնդ եպիսկոպոսի արարքէն, որը վաղճանն եղած է վանից հասոյթը վանքին համար ապահովելն. Պատրիարքարան Պէյի հեռագրոյն անմիջապէս պատասխան տալով կարեւորութեամբ մը կը հասկցնէ ասոր ինչ ոգւով որ արդէն կը փափաքէր կարդալ նա իր հեռագրին պատասխանը.

Այս բան եւս եկած կերակուրին վրայ պաղ ջուր լցնել եղաւ և կամ Բագրատունի Հօր սիրտը նոր ոգեւորութեամբ արծարծել.

Բարեբաղդաբար մինչեւ այն ատեն ամէն ինչ ամբարուած ու կնքուած լինելով ժողովուրդ տեղը հանդարտ կը մնայ, ևթէ ոչ ինչ անտեղութիւններ երեւակայելի չէր այն պահուն, որ Հայր Բագրատունի ալ իր վարձաւորին բերնովը Պատրիարքարան լսելի ըլլալու յաղթանակը կը հասկցնէ վանքի մարապաներուն և Սիւրսիւրի գիւղացիներուն՝ քահանային ու աշխարհականին. Հեռագրին ի պահուն նորին արժանապատուութեան վանահօր մը պաշտօն համարեա տուած եղաւ, Պարսից հիւպատոսի փոխանորդին ալ՝ առաջնորդութիւն մը. Հասարակութիւն կը հարցնէ, Ղեւոնդ եպիսկոպոսի պաշտօնն ի՞նչ է.

Ցաւ ի սիրտ կը յայտնենք թէ՝ մեր Ազգ. Պատրիարքարան ի՞նչ տեսակ վարմանց մէջ կը գտնուի երբեմն յանծանօթս, չճանչնալով մարդն իր դիմակին ներքեւ և մարդն իր հանրութեան վնասող նպատակի հանդէպ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԵՐԳՉՈՒՀԻՆ

Արեւելք ծանոյց արդէն թէ մայրաքաղաքս հասած են Տիկնայք Իննա Կարգանեան-Դաւեալ և Նաթալի Քալինօվսքի, Ռուսաստանի նշանաւորագոյն արուեստագէտներէն երկուքն, որք մըտադիր են նուագահանդէսներ տալ աստ, ինչպէս տուած են այլուր. Ուրեմն այժմէութիւն մ'է հրատարակել իրենց կենսագրութիւն, մանաւանդ որ առաջինն Հայուհի մ'է, ո՜րքան հռչակաւոր որքան Տաճկահայոց անծանօթ.

Օրիորդ Նաթալի Քալինօվսքի ծնած է Ռուսաստանի Չէրնիկով քաղաքին մէջ և ամուսնացած է այն Չիրչայէֆ ծովակալի եղբօրորդւոյն հետ որ հրատարակած է Փոքր Ասիայի և Կոստանդնուպոլսի վրայ, համակրանօք յիշատակելով հայ ցեղն, որոյ պատմութիւնն անծանօթ չէ իրեն. Մոսքուայի երաժշտական համալսարանի փայլուն ուսումնաւարտն է, աշխարհահռչակ Ռուպինշդայն արուեստագէտի լաւագոյն աշակերտուհին, որ արժանացած է առաջին մրցանակին, արծաթ չքեղրամ զոր պարծանօք կը կրէ ամէն անգամ որ հրաւիրուի դաշնակ ածել հանրութեան առջեւ. Հանս ֆօն Պիւլօվ գերման արուեստագէտն, որ կարծիքներն պատգամներ են գեղարուեստի այս ճիւղի մէջ, լսելով Նաթալիի դաշնակահարութիւնն, չէ վարանած մականուանել զայն «ռուս դաշնակահարաց թագուհին». Քալինօվսքի Բէդէրսպուրկի մէջ տուաւ իւր անդրանիկ նուագահանդէսներ և քաղեց իւր առաջին դափնիներ. Կատարինէ մեծ-դքսուհին, արուեստագէտներու հզօր մեկենասն, հրաւիրեց զայն իւր պալատի մէջ, ուր դեռահաս դաշնակահարն առիթ ունեցաւ բանիցս արտայայտել իւր մեծ ձիրքեր, որոց արժանապէս կը համապատասխանէր Տիկին Սէմպրիքի ձայնն, այն ականաւոր երգչուհւոյ զոր 1880ին Լօնտոնի մէջ լսելու բախտ ունեցայ և որ պահ մը յաւակնեցաւ նսեմացունել Բադդիի դեռ ամենապայծառ աստղն. Բէդէրսպուրկէ անցաւ Մոսքուա, ուր մեծ ընդունելութիւն գտաւ արուեստահանդէսի միջոցին. Ապա վերադարձաւ Բէդէրսպուրկ, ուր կանոնաւորապէս նըւագեց գրեթէ ամէն ձմեռ. Ֆինլանտիայի մէջ յաջող շրջան մը յետոյ, միացաւ հայ երգչուհւոյն հետ. Մին երգելով և միւսն նուագելով, այցելցին Ռուսաստանի բոլոր կարեւոր քաղաքներն, և այժմ եկած են Կոստանդնուպոլիս. Նաթալի Քալինօվսքի, խարտեաշ և սիրուն երիտասարդուհի մը, ունի բարձր և նուրբ հասակ. Անընդհատ դաշնակահարութիւնը պողպատի փոխած է իւր ծղիները. Կը նուագէ արտասովոր կրակով, որ սակայն գիտէ նուաղիլ զգայուն հատուածներու մէջ. Եւրոպեան հրաշակերտներէ զատ, կ'ածէ արեւելեան եղանակներ, չերքէզի պարանուագն, կովկասեան հովուերգներ, պարսիկ [illegible], Անի քաղաքի երգն և ուրիշ հայ երգեր, զորս եւրոպեան խաղերով հրատարակած է Ռուսահայոց Տիգրան Չուխաճեանը, Պ. Գենարիոս Կարգանեան (Ղօրղանեան), դաշնակի դասատու ի Տփղիս, որ Բէդէրսպուրկի և Լայբցիկի մէջ ուսած է երաժշտութիւնն և այցած է ամբողջ Ռուսահայաստանը, հաւաքելով և արձանագրելով մեր ազգային եղանակներ.

Այս ականաւոր նուագայարդարի քոյրն է ահա Օր. Իննա (Նունէ) Թովսէփեան, դուստր Կարգանեան հայ զօրապետին որ անմահացած է Կովկասի զինուորական տարեգրութեանց մէջ, քանի որ յաղթած և գերած է Շամիլն կունիայի հռմերական մարտին մէջ, այն կունիայի զոր իւր մօտիկ վրձինով պատկերացուցած է աշխարհի առաջին ծովանկարիչն, մեր Այվազովսկի. Այս քաջ զօրավար, որ վարձատրուած է Ս. Գէորգի շքանշանով, կրթեց իւր դուստր Բէդէրսպուրկի մանկավարժական բարձրագոյն ուսումնարանին մէջ. այլ երգելու համար ծնած էր տփղիսեցի Հայուհին, զոր իւր հիացողներէ մին, Դուրկէնիէֆ հանրածանօթ ռուս վիպագիրն, մի օր պիտի մականուանէր [illegible] կամ [illegible], երբ ակնարկութիւն կովկասեան Տարիէլի (Ձորայ կապան). Ուստի փութաց երթալ Բարիզ, ուր աշակերտեցաւ Տիկին Վիառտօ Կառչիայի, քաջարուեստ Սպանուհի որ ստեղծած է Ֆիտէսի դերն Բռօֆէդի մէջ և ուրիշ անթիւ դերեր. Ապա անցաւ Միլանի դպրոցն, ուր Պուձձի անուանի ուսուցչապետէն ուսաւ իտալեան ոճն. Այսպէս կատարելագործուելով երաժշտութեան մէջ, հանճարեղ Հայուհին գնաց Լօնտոն և մանակցեցաւ Աբբունի Թատրի նուագահանդէսներուն, այնքան փայլով որ Հէր Մաճէսթի Թիէթըրի տեսչութիւնն հրաւիրեց զայն նուագերգական դերեր ստանձնել Տիկին Նիլսընի, աշխարհի մեծագոյն երգչուհիներէն միոյն հետ, որպէս առիթ ունեցայ ականատես լինել 1880ին. Անյուհետեւ այցեց Մեծին Բրիտանիոյ մեծ և փոքր քաղաքներէն 105ն, իւր հըզօր երգով յուզելով անգլիական ժողովուրդն. Բազմաթիւ թերթեր նկարագրած են իւր յաղթանակներ, գրեթէ միշտ սխալելով իւր ազգութեան նկատմամբ, զի շատեր նկատած են զայն ռուս, ոմանք թուրք և ուրիշներ ամերիկացի, ամերիկեան և արմէնեան բառերու նմանութենէն շփոթած. Անգլիայէն կ'անցնի Պէլճիք, ուր նորանոր յաղթանակներ. Ապա կը հասնի Բարիզ, և կը սկսի փայլիլ Կիլման դասական և Բատըլուի հանրային նուագահանդէսներուն մէջ. Մեր Հայուհին հրաւիրուեցաւ երգել այն պատմական հանդէսի մէջ զոր կազմակերպեց Հանրապետական ժամուլն, և ստացաւ շնորհակալեաց դրաւոր հաւաստիք Ուկօյէ, Զօլայէ, Տօտէէ, Օնէէ, Լագռուայէ և ուրիշ առաջնակարգ անձնաւորութիւններէ. Իտալիայի մէջ յաջող շրջան մ'ընելէ յետոյ, անցաւ Նիս, ուր արուեստահանդէսն համախմբած էր ամբողջ Եւրոպայի հոյլ լոյսն, և անդ ողջունեցաւ ամենաջերմ համակրանօք. Անխոնջ Կովկասուհին անցաւ Սպանիա, նորէն Անգլիա և ապա Գերմանիա, ուր Վեհ. Կայսեր աղջիկն, Պատի մեծ-դքսուհին, մեծապէս գնահատեց անոր երաժշտական ձիրքեր. Իւր յանձնաբարութեամբ մտաւ Պէրլին և պատիւ ունեցաւ առանձին երգել կայսերական պալատին մէջ, ի ներկայութեան Վիլհէլմ կայսեր. Երգեց նաև Օբէռային մէջ, ուր Պիզմարք ստորագրեց Օ. Կարգանեանի հովահարին վրայ. Անյուհետեւ վերադարձաւ Ռուսաստան, թէ և մարգարէն պատիւ չունի իւր գաւառի մէջ. Աստ միացաւ Օ. Քալինօվսքիի հետ և տուաւ բազմաթիւ նուագահանդէսներ եւրոպեան Ռուսաստանի և Կովկասի մէջ, ուր ոչ նուազ մեծ ընդունելութիւն գտաւ մանաւանդ իւր արեւելեան և ազգային երգերով, մինչեւ որ Խարքովէ եկաւ ի Կոստանդնուպոլիս. Երկու արուեստագէտներն իրենց տաղանդի առաջին փորձը պիտի տան աստ այն նուագահանդէսի մէջ զոր ռուս դեսպանատունը պիտի կազմակերպէ ի մօտոյ, ի նպաստ Սկիւտարի հայ և օտարազգի Հրկիզելոց. Ցանկալի է որ երկրորդ նուագահանդէս մը կազմակերպուի ի նպաստ Զէյթունի Հրկիզեալներուն և սովեալներուն, միևնոյն տարրերով.

Օ. Կարգանեան կամ Ղօրղանեան դեռ բոլորովին չէ մոռցած հայերէնն, այլ քաջ կը խօսի ռուսերէն, վրացերէն, գերմաներէն, անգլերէն, իտալերէն և մանաւանդ ֆռանսերէն, զոր կը գործածէ Բարիզուհւոյ մը կատարելութեամբ. Երիտասարդ է և թխագեղ, երկննայ մազեր, հայկական մեծ և սեւ աչքեր, հզօր քիթ, պարթեւ հասակ և հուժկու կազմ, մէկ խօսքով կովկասեան զօրապետի աղջիկ. Օ. Ղօրղանեան (գուցէ Գուրգէնեան) իշխանական հով մ'ունի իւր ամբողջ անձնաւորութեան մէջ. Իւր ձայն հրաշալիք մ'է կորովոյ և գեղեցկութեան, և ինք առաջին հայ երգչուհին է որ յանդըգնած լինի գեղգեղել Եւրոպայի մեծագոյն թատերաբեմներուն վրայ.

ՀԱՑ

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ.

Մեծ արտակարգներուն սերունդը դեռ չէ շիջած.

Այդ սերնդեան քանի մը ներկայացուցիչները կը մնան տակաւին. անոնցմէ ամենէն նշանաւորն է Սըր Ուիլիըմ Տրակս.

Անցեալ աշնան, Սըր Տրակս փարձու կառք մը կը բանէ երթալու համար մինչեւ Պրայդընի նաւահանգիստ ուր կը գտնուէր իւր զբօսանաւ.

—Հոդ սպասեցէք ինծ, կ'ըսէ կառավարին և զբօսանաւը կը նստի.

Փորձի համար պտոյտ մը պիտի ընէր. Սակայն զբօսանաւն այնքան լաւ կ'ընթանար որ Սըր Տրակս նոյն հետայն որոշեց աշխարհի շրջանն ընել.

Այդ միջոցին ի՞նչ կ'ընէր կառավարը Պրայդընի ծովափան վրայ.

Կ'սպասէր.

Հետեւեալ օրն և յաջորդ օրերը տեղէն չշարժեցաւ.

Միայն թէ թոյլտուութիւն խնդրեց եւ ստացաւ տեսակ մը տաղաւար շինելու, ուր ապաստանեցաւ իւր ձիուն հետ.

Տարին անցաւ. Կառավարն անդ կ'ապրէր, ծխափողը ծխելով դրան սեմին առջեւ և խարազան ի ձեռին.

Իսկ երիվարն, որ միշտ կառքին լծուած մնացած էր, գզլապէս կը գիրնար.

Առաւօտ մը, նաւահանգստի պահակը ծանոյց գալուստն Սըր Ուիլիըմ Տրակսի զբօսանաւին, որ աշխարհի շրջանն ընելէ յետոյ Անգլիա կը վերադառնար.

Սըր Տրակսի հանդիպած առաջին մարդն էր իւր կառավարն երբ ցամաք ելաւ.

Բնաւ զարմանք չյայտնեց ի տես նորա.

—Լաւ, ըսաւ. ո՞րչափ է պարտքս.

Միւսը ներկայացուց իւր հաշուեցուցակը, խնամով պատրաստուած.

Գումարը կը հասնէր տասնհինգ հազար ֆրանքի.

Սըր Ուիլիըմ հանդարտօրէն գրպանէն հանեց չէքի տետրակ մը, պահանջուած գումարն արձանագրեց և կառավարին տըւաւ.

—Հիմակ, ըսաւ, տունս տարէք զիս.

Կառք նստաւ և երբ բնակարանին առջեւ հասաւ, կը պատրաստուէր հեռանալ.

Կառավարը կեցուց զնա.

—Հապա հիմակուան վարձքս.

—Իրաւունք ունիք.

Եւ երկու շիլին տուաւ նմա.

ԿԻՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐՆ ՑԱՄԵՐԻԿԱ.

Ամերիկեան լրագիր մը կ'ըսէ թէ այս միջոցիս Նիւ-Եորքի մէջ բժշկութեան արհեստն ի գործ դնող կանանց (lady doctors) թիւն է 130. Ի Պրուքլին և ուրիշ նահանգաց մէջ աւելի բազմաթիւ բժշկուհիներ կան.

Նիւ-Եորքի մէջ ոմանք կը շահին տարեկան 2000 Անգլ. ոսկի (50000 ֆրանք). Եսկիւլապի այդ շրջազգեստաւոր աշակերտներէն երկուքն այդ գումարին կրկինը կը շահին, և հատ մ'ալ կայ—ամենէն համբաւաւորը—որ տարին կը վաստկի 125,000 ֆրանք.

ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄԻ ՆՈՐ ՊՈՐՍԱ.

Վիէննա ի մօտոյ Բարիզի, Լոնտոնի և Պերլինի պէս պիտի ունենայ նամակադրոշմի Պորսա. Արդարեւ, Վիէննա շատ կը յարմարի այս տեսակ հաստատութեան մը, որովհետեւ կերպով իւր արեւելեան նամակադրոշմից մթերանոցն է. Վիէննայէն անցեալ տարի ղրկուած է 60000 ֆրանքէն աւելի արժէքով նամակադրոշմ. Վիէննայի մէջ, ուր չորս լրագիրք կը հրատարակուին նամակադրոշմի հաւաքածոյից մասին, աւելի քան վաթսուն ընտանիք կ'ապրին այս վաճառականութեամբ.

ՖԷՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆԻՆ ԿԵՆՑԱՂԸ.

Պուլկարիոյ իշխանը կը զարթնու առաւօտեան ժամ 7ին. Իւր արդուզարդը կ'ընէ զինուորական արագութեամբ և թէյ կ'առնու, քանի մը գաւաթ թէյ. Ժամ 8էն 9, Ն. Բարձրութիւն կը գրէ իւր մասնաւոր նամակները. Ժամ 9էն սկսեալ կը հասնին նախարարք որք կուգան ներկայել իրենց տեղեկագիրքը. Վեց հոգի են և կարգաւ ամեն օր մէկ մէկ կուգան. Այս նախարարական ունկնդրութիւնք կը տեւեն սովորաբար երկու կամ երեք ժամ.

Իշխանը կը նախաճաշէ իւր հետեւորդաց հետ. Լաւ ընկեր մ'է, աշխոյժ, զուարթ, սիրալիր. Միջօրէէն յետոյ ամբողջ երկու ժամ կը զոհէ պուլկար լեզուն ուսանելու. Ժամը 4էն 6, իշխանը կը պտըտի ձիով կամ հետիոտն եթէ օդը գեղեցիկ է, կառքով՝ եթէ օդը գէշ է. Ժամ 6էն 8 կը լսէ իւր քարտուղարին, թղթատարաց և քաղաքային դիւանին տեղեկագիրները.

Ընթրիքը տեղի կ'ունենայ ժամ ճիշդ 8ին չորս հինգ տեսա՛կ կերակուրէ կը բաղկանայ. Իշխանն ո՛չ որկրամոլ է, ո՛չ փափկակեր. Բիչ կ'ուտէ. Ընդհանուր զուարթութիւն կը տիրէ այդ ընթրեաց միջոցին. Ընթրիքէն յետոյ, Ն. Բարձրութիւն ժամ մը կը մնայ դեռ և ժամ 10ին իւր սենեակը կը քաշուի, ուր կ'զբաղի լրագրաց ընթերցանութեամբ.

Հրատարակուեցաւ
ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՕՐԱՑՈՅՑ
1888
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Կը պարունակէ բաց ի տօմարական գիտելիքներէ՝ ժամանակագրութիւնք —Ազնուական գրամոց գըլխաւոր ազգաց —Ամառնոցք —Անուանք Օսմ. կայսերաց —Աւագանի կայս. Պալատին —Նախարարք Բ. Դրան. —Մեծ պաշտօնատարք մայրաքաղաքիս —Հրամանատարք բանակաց —Պետական խորհուրդ. —Արդարութեան և կրօն. գործոց նախարարութիւն. —Մաքսատունք —Կուսակալք նահանգաց. —Պատրիարքունք եւ Աքեպիսկ. —Օսմանեան դեսպանք. —Դեսպանք եւ հիւպատոսք օտար տէրութեանց ի Կոստանդնուպոլիս. —Վիճակագրութիւն օսմանեան կառավարութեան —Հայ ազգի պաշտօնատարք եւ ատեանք —Հայրապետութիւն Հայոց —Եպիսկոպոսունք. —Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւն —Ցանձնաժողով. —Պաշտօնեայք պատրիարքարանի —Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ և թեմք. —Հովուութիւնք. —Մայրավանք Թուրքիոյ —Թաղօրէայք Կ. Պոլսոյ. —Համագումար Թաղօրէից. —Բարեգործ. եւ կրթ. հաստատութիւնք —Առաջնորդութիւնք ի Ռուսաստան եւ այլն. —Մայրավանք ի Ռուսաստան եւ այլն —Կայսերական գերդաստան Ռուսիոյ. —Հայազգի աստիճանաւորք եւ պաշտօնատարք Ռուսական տէրութեան. —Նոյն, Պարսկական տէրութեան. —Նոյն, այլ եւ այլ տէրութեանց —Հռովմէական Հայ հասարակութիւն. —Բողոքական Հայ հասարակութիւն. —Ցուցակ կրթական պաշտօնէից. —Դասատուք պետական ուսումնարանաց. —Բժիշկք քաղաքային եւ զինուորական. —Փաստաբանք —Արուեստագէտք. —Լրագիրք. —Հեռագրութիւնք Թուրքիոյ և միջազգային. —Միջազգային թղթատարութիւն. —Եւրոպական նամակատունք. —Ցամաքային թղթ. սակական Թուրքիոյ. —Ժամանակացոյց Օսմ. Միջ. Թղթ. —Ազգ. —Ծանուցմունք.

Գինն է 3 դահեկան

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտատլեան գրատունն, Ցակոբեան խան Թիւ 13.

Տ322 3—6

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ
698

ՏՕՔԹԷՕՐ ՁՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնդ Էդիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի, կոկորդի եւ քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեքտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի թիւ 75, և կէս օրէն վերջ ի Ստամպօլ Պահճէ գաբու Մէրճանեաթճեան դեղարանն թիւ 18. 1175 37—39

ՏՕՔԹԷՕՌ ՏԻԿԻՆ ՊԱՍԵԱՆ

Մանկաբարձ Տօքթէօռ Տիկին Պասեան, որ երկար տարիներէ ի վեր ըրած փորձերովը, կատարելագործած է մանկաբարձութեան արուեստը, կը գտնուի ամէն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը միջօրէէն յետոյ, ի Պոլիս կամուրջին գլուխը Վ. Ծաննիի դեղարանը, ի Մահմուտ Փաշա Գ. Փափամաճեանի դեղարանը, ի Կէտիկ Փաշա Կեդրոնական դեղարանն և Սկիւտար իւր տունն, Ս. Խաչ եկեղեցւոյ փողոց Թիւ 3.

ՏՕՔԹԷՕՌ ՊԱՍԵԱՆ

Տօքթէօռ Պասեան մանկաբարձութեան արուեստին և կանանց ու տղայոց վերաբերեալ հիւանդութեանց իբրեւ մասնագէտ իւր ուսումը կատարելագործած է ի Վիէննա, ի Բարիզ և ի Լոնտոն 18 տարուան փորձառութեամբ.

Տօքթէօռ Պասեան ձրիաբար կը դարմանէ աղքատներն իւր տան մէջ Սկիւտար Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ փողոց Թիւ 3, ամեն ուրբաթ և կիրակի օրերը միջօրէէն մինչեւ իրիկուն.

Ի դիւրութիւն իւր յաճախորդաց ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերն պիտի գտնուի ի Պոլիս կամուրջի գլուխն Վ. Ծաննիի դեղարանը, ի Մահմուտ Փաշա Գ. Փարամաճեան դեղարանն և ի Կէտիկ Փաշա Կեդրոնական դեղարանն.

1323 3—30

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Պուլկար տաղը մաատէնինտէ մէվճուտ 1,073,126 ճէտիտ գըյէ միւրապաչէնիկ պուքէրրէ էնինտէն մէվգիի միւզայէտէյէ վազ խոլունմուշ օլտուղընտան վէ 303 սէնէսի քեանունի էվվէլինին 21ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար պէտէլի [illegible] նիզամ գարարը գաթիյսինին վիրիլմէսի մուգարրէր իտուկինտէն, մէզքիւր էլ մըգտար միւրապէսէնինի միւսթէճիր օլմագ իսթէյէնլէրին միւզաքէրէ գարարլաշտըրըլմագ վէ էսմանը մուգտէրրէրէսի ինհալէի գաթիյէսինին իճրասընտա [illegible] 100 գուրուշա օլարագ նագտէն վէ հէման թէտիյէ վէ իփա գըլընմագ իւզրէ Թօրատան վէ եա պարչա պարչա իլթիզամընա թալիպ օլունանլարըն Օրման վէ Մէատին իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ եւլէմէլէրի իլան օլունուր.

23 Թէշրինի սանի 303 1361

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սիվրիհիսարքէարի եուն չօրապ օն իքի պին չիֆթ, պէհէրի իւչ պուչուք ղուրուշ.

Սըգ գանավուչօ եիրմի պին արշըն, պէհէրի իքի ղուրուշ ալթը բարա.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչին միւպայաա օլունաճագ պէրվէճէ պալյա իքի գալէմ էշյա ֆիյաթը մուպագամալէրի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թէշրինի սանինին եիրմի պէշինճի չարշէնպէհ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի իճրա օլունաճագ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկ կիւպի վէ եիրմի ալթընճը կիւնիւ տախի եւզատէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, Թալիպլէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

23 Թէշրինի սանի 1303 1344
Նօ. 13 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆաբրիգաի հիւմայունլէր իչին Խիւտավէնտիկեար վիլայէթինէ միւնագասայա գօնուլան իքի եիւզ էլլի պին գըյէի ճէտիտ եաբաղընըն պէհէր գըյէի ճէտիտի սէքիզ ղուրուշ օթուզ իքի բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թէշրինի սանինին եիրմի սէքիզինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարըն իճրասը իլէ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթաալըն թալիպ վէ եիրմի տօգուզընճը կիւնիւ տախի եւզատէ պէշ Թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

23 Թէշրինի սանի 1303 1345
Նօ. 14 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Հալէպտէ մէվճուտ պուլունան ճիւնտի ճէտիտը Մէւլիւքեանէ իչին միւպայաա օլունաճագ օն պէշ գալէմ էրզագըն ֆիյաթը մալիւմէլէրի իլէ մահալլի Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան վէ Թէշրինի սանինին [illegible] օթուզընճը կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթաալը թալիպ օլանլարըն շէրաիթինի անլամագ իւզրէ լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր.

23 Թէշրինի սանի 1303 1346
Նօ. 15 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Էլպիսէ անպարը իչիւն պատէթ-Թէսլիմ էսմանը Գօսօվա վէ Մանասթըր վէ Եանեատան հէյվալէթէն վիրիլմէք իւզրէ Նըսֆը յուվատիչ վէ Նըսֆը տիւկէրի խամ իչի Նէվինտէն եւսզ տօգ-սան թէօրթ պին չիֆթ եուն չօրապըն պէհէր չիֆթի թէօրթ ղուրուշա թա-լիպի եօհտէսինտէ օլտւղ Թըշրինի սա-նիի բուժմենին եիրմի պէշինճի չարշէն-պիհ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասա պիլ իճրա մէզքիւր կիւն-տէ գարարը վէ եիրմի ալթընճը բէնչ-շէնպիհ կիւնիւ եւսզտէ պէչ Թէնզի-լաթը գապուլ օլունաճաղընտան, Թա-լիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

21 Թըշրինի սանի 1887 1343

Նօ. 12 3—3

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Լուսնոտութիւն, Խաղէսի, Մէհամնդ-տութիւն, Ոգնածութիւնք, Գլխու պտոյտք, Ողնի յոգնութիւն, Գլխացաւ, Փնտոտութիւն ապահովապէս կը բուժին

ՀԷՆՐԻ ՄԻՒՌԻ ՕՇԱՐԱԿՈՎ.

15 տարուան փորձառութիւն Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ

ԲԱԴ եւ ՍԻՒՌ

Տ'ԼԵՍԳԱՌԿՕ ՏԸ ՄԻՒՌ

ՀԱՐԲՈՒԽը, հոկորդի և կուրծքի տկարութիւնք, կապուտ հազն եւս անդամաճառ կը բուժէն

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35 Մեծ փողոց Ղալաթիոյ։ 1433

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՈՍԿԵԱՅ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՁԻԹԼԻԻ

(ՄՈՐՉ Ի ՊՐՈՒՍԻԱ)

Պէտրբարձութ տը Սուրժ

1304 ՍԷՖԷՐ 11 Թուականի կայսերական Խրատով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Նիւյորքի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Ձիթլիի ջուրն, որ Արեւմտեան Եւրոպայի հանքաջուրներէն գերագոյնն է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Աիլիկեանի, պաշտօնական ի գիտաց ուսուցչական կանոնաւորելին։ Մէն մի Եւրոպայի կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հաստատութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջրերին յաջողութիւնն ապահովեալ է մորսողական խոցռվակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօլթութեանց մէջ։

Ձիթլին շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց առթիւ։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրշեղջներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Ձիթլին։

Ձիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ ղեկավարոզ մանուկները կաթէ կտրելու է։

Ձիթլիի ջուրը չարաթէն երկու անգամ կը ղրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մանեաճըզատէ—Բերա, Պ. Ալբրանտի, դեղարան Տէկլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէկդիբի, դեղավաճառ, 24, Եենի ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրճիման, դեղագործ, Ճղալ օղլու, Պարոնական դեսպանատան մօտ.—Աչրքպաշ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոգօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սավա Սրոնոբուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Սոգիրաքի Թէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէանտրօս Անթիբա.—Իւսկիւտար, Սդավրաքի Նուբլօրուլօ, դեղագործ։

Պահանջեցէք ամէն կ'առնուին։

1054

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիկա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազօրաւոր դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց, ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պաւօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻՍ եւ ԲԵՌԴԻՔԻԴԻ, Ասա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ եւ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանկնոց 2000 արժեթղթերու բաժանեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին

և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Պ. լը Աէօժան տը Մանդավ (Ֆէլիքս), ատեան Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պլէ (Լէոն) Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկերութեան, սեղանաւորք)

Գործակալ 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օտեն (Վիգդոր) Պ. Պէյիբ (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մարիօ)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են. խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Բնչ դրամ ունեցողներ տեղ ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գաւառի Ֆոնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։—խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ գեռ բոլոր ստակը չը վճարած՝ մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութենէ բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն։—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ խնայողական մտուցներու ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժեթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մալթաքճի փոշա խան, 6, Պոլիս։

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակալք Իզմիր եւ շրջակայք Բասամ Եասաֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնեան, գործակալ Պրուսայի նահանգին համար, Իրէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակալ Վանի, Խարբերդ. Պ. Յ. Նաճարեան, գործակալ ի Կեսարիա. Պ. Եդուարդ Դիւքինեան, գործակալ յԱֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրջեան, գործակալ ի Սամսոն. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և Ընկ., գործակալք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ի Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

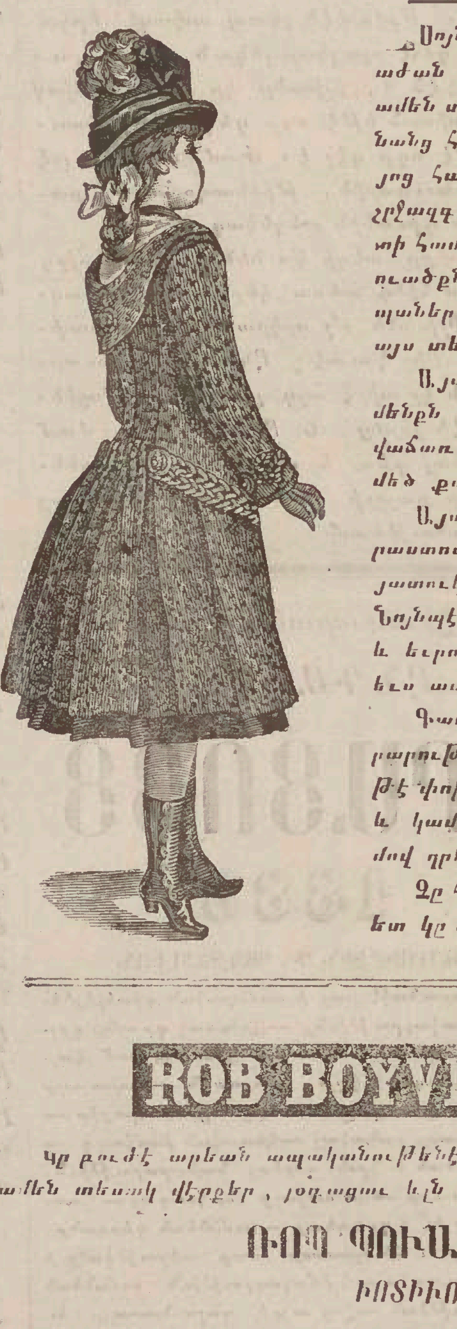

Այս վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօսէններ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ' փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիական, Իտալիական և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

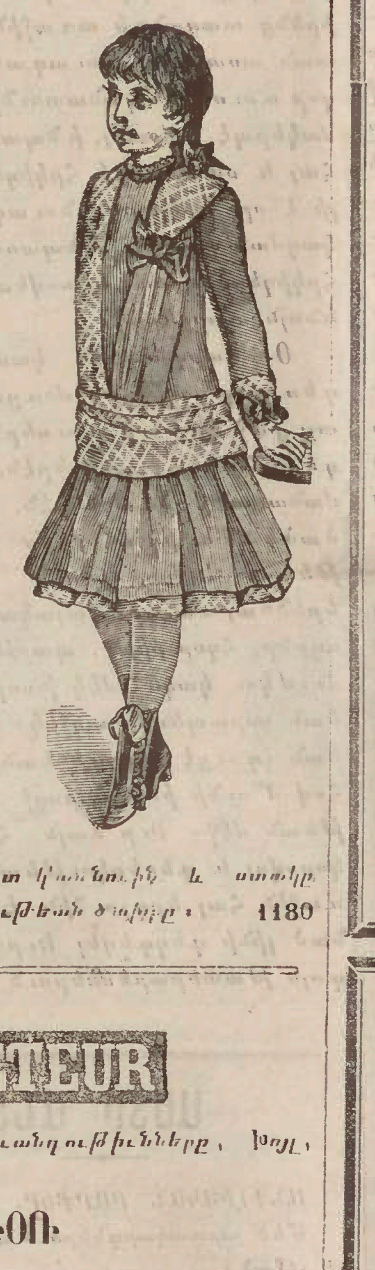

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

Կը բուժէ արեան ապականութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները, խոյլ, ամեն տեսակ վէրքեր, յօդացաւ եւն եւն։

ՌՈԲ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ

ԻՈՏԻՒՌ ՏԸ ՊՈՏԱՍԻՕՆՈՎ

Կը բուժէ հին և նոր դաղղիական ախտերը, Վէրք, Խեղ, Ուռեցք եւն եւն։

Ի Բարիզ, Ժ. ՖԷՐՐԷ, 102, Րիշլիէօ փողոց, յաջորդ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌի և ամեն դեղարանաց մէջ։

J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris 22

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակալ ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց, թիւ 9

Լ Ա Թ Ր Ա Ն Ս Ա Թ Լ Ա Ն Թ Ի Ք

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ

ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ

ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ԻՏԱԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ և ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բօրտոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ՄԻՆԳՐԷԼԻ որ նոյեմբեր 30ին Մարսիլիայէն և դեկտեմբեր 7 երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ուղղակի և դուրս ստացագրութեան

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալարն

ԹԻՆԻՈՒԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ

536 Մօմհանէ փողոց, Թիւ 14

ԲԱՐԲԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ, Միջերկրական և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թօնաժ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքը
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Ալքաթրիս	2,500	Քրուիքշանք
Լոգանիա	2,500	Ուիլքը
Մասեդոնիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ

536 Գործակալք

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միգիֆիօ տը Պէլէաի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՇԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.

Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, Հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.

ՕՏԻՖՈՒԷ, նախկին շահագործող չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.

ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԻԼԵՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԹԻԿԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԻՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պաշտօնակալ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ' ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխաւորք փոխառութեանց և Ճարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մասունք ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ նաամներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ Հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը 500 ֆրանքէն վճարելի և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան. 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գ. Ետի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վ.իլ տը Բարիէն, կամ Վ.իլ տը Մարսէյլէն. (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէէ մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի. Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի. 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէէ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօն մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Փրօդ.քէռ Օպլիկասիօն մը (Գրէտի Ֆոնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը գադրին երբ մուրհակը վճարելի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին՝ առաջին երեքին 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունիսի 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հնար լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժեթղթոց, Գանձոյ թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պաղչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՈՅՉԸՐ ԼՈՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամ, թուղթք եայլն, հրդեհուիլ եւ առագաստանաւով ու զարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ

ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՔ

Ընդ Լիվըրբուլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
[illegible]	2,000	Լէբանոն	4,500
[illegible]	3,000	[illegible]	4,300
[illegible]	1,300	[illegible]	2,500
[illegible]	3,500	[illegible]	2,000
[illegible]	2,200	Ներօ	2,000
[illegible]	2,000	Օթելլօ	5,000
[illegible]	2,600	[illegible]	3,000
[illegible]	2,500	[illegible]	4,500
[illegible]	2,100	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	1,200
[illegible]	2,700	[illegible]	3,200
[illegible]	3,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	2,200
[illegible]	2,600	[illegible]	1,300
[illegible]	3,600	[illegible]	3,200
[illegible]	800	[illegible]	3,000
[illegible]	1,700	[illegible]	3,500
[illegible]	1,600	[illegible]	3,500
[illegible]	3,500	[illegible]	1,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	800	[illegible]	2,000
[illegible]	1,200	[illegible]	1,300
[illegible]		[illegible]	1,200
Հերօ	3,000	[illegible]	3,000
[illegible]	3,000	[illegible]	1,300
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2,100
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3,600
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1000
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
[illegible]	2,[illegible]00	Ջեբօ	[illegible]

Մասնաւոր շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն առաջ պիտի մեկնի ամսոյս 13ին։

Բեռնը շոգենաւն, ընդհանուր վաճառքով, շուտ կը բեռնաւորի ի Հուլ։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Այլ և մանրամասնութեանց համար դիմել առ

Ձ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԷՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ

531 խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլ և Միջերկրական միջեւ։

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալգարիան	2500	Ֆլավինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերիան	5500
Արաբեան	3700	Իլլիրիան	5500
Բավարիան	6000	Իսթրիան	5500
Բուլկարիան	6000	Լեզբիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրիան	2500
Սայրենեան	2000	Լիպեան	800
Ցալրայ	700	Օլիմպիա	700
Էճիբշեան	3700	Բէրսիան	3800
[illegible]	3700	Վալենսիան	6800
[illegible]	3700	Վիրճինեան	6800

Արտաքին շոգենաւը, Նաւապետ Ռիչարդ, ընդհ. վաճառքով Լիվրբուլէն առաջ հասնի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Այլ և մանրամասնութեանց համար դիմել

ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա

Նաւատէրք, Ֆրետ. Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ և Միջերկրական միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
[illegible]	4200	Ամէնէս	3000
Ֆէրօս	4000	Ասյուտ	3000
Օսմանլի	4000	Ներեթիս	3000
Սեսօստրիս	3250	Բերա	300
Թեբես	3250	Լօգիէօ	800
Մեմֆիս	3250	Օլիմբոս	800
Մարիօթիս	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ. Ֆ. ՈՒԻԹԱԼ և ԸՆԿ.

Ուիթալ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

341, 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42					
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	...	...	...	...	...
Ենի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	7 3	...	...	...	...	...
Եշիլ-գիւղ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6.40	7 8	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	..	5 23	...	6 25	...	7 20	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 35	...	7 29	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41					
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	...	...	...	...	...
Եշիլ-գիւղ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	--	7 10	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ենի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 16	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20	...	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա, Բ և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։ 756